

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэмрэ и Правительствэрэ ягъэзет

Президентым изэлуклэгъухэр

Адыгэ Республикэм и Президентэу Тхьаклушынэ Аслъан УФ-м ПенсиейхэмкIэ ифонд игъэlorышлэлэхэу Темыр Кавказ ыкIи Къыблэ федеральнэ шьолгырхэм ащылэхэм япашэу Петр Ливарскэм тыгъуасэ IoфшIэгъу зэлуклэгъу дырилагъ. УФ-м ПенсиейхэмкIэ ифонд икъутамэу Адыгеим шьIэм блэкIыгъэ ильэсым иIoфшIэн изэфэхьысыжхэм ыкIи 2010-рэ ильэсым пшъэрылгъэу зыфигъэуцужыххэрэм бгъуитIур атегушылагъ.

П. Ливарскэм къызэрэхигъэщыгъэмкIэ, УФ-м ПенсиейхэмкIэ ифонд икъутамэхэу субъектхэм ащылэхэм азыфагу Адыгеим я 22-рэ чIыплэр блэкIыгъэ ильэсым шьIубытыгъ ыкIи анахъ дэгъухэм ахалытагъ. Джащ фэдэу мы аужырэ лъэхъаным тищылэныгъэ къыххъэгъэ «электроннэ кIэ-

тхъжыным» игъэфедэнкIэ АР-м апэрэ чIыплэр ыубытыгъ. УФ-м и ПФР ипашэ ыцIэкIэ рэзэныгъэ тхыль АР-м и Президент П.Ливарскэм ритыжыгъ.

Нэужым гушылэ зыштэгъэ Тхьаклушынэ Аслъан фондым икъутамэу Адыгеим шьIэм иIoфшIэн зэрэзыххэрэм осэшхо фишылгъ. Социальнэ мэхъанэ зилэ программэхэр гъэцIэкIэгъэнхэм, анахъэу Хэгъэгъу эошхом иветеранхэм яфIoфашIэхэр зэшIохыгъэнхэм анаIэ тырагъэтынэу къафигъэпытагъ.

УФ-м и Президентэу Дмитрий Медведевым иунашъокIэ ТекIоныгъэм ия 65-рэ ильэс ипэгъокIэу ветеранхэм зэтыгъо хъурэ ахыщэ алэкIэгъэхъэгъэным ыльэныкъокIэ Ioфъу ашIэрэм къытегушылагъ ПФР-м и Адыгэ республикэ къутамэ ипашэу Къулэ Аскэр-

бий. Федеральнэ гупчэм къытIупшырэ сомэ миллион 33-м къеххур мэлылфэгъум и 1-м къышгъэгъагъэу зытефэхэрэм зэралэклагъэхъаштыр къыхигъэщыгъ. Ащ нэмькIэу гъот макIэ зилэ цыфхэм, пенсионерхэм Iэпылэгъу тапэкIэ афэхъуххэу зэралыштыр игугъу къышылгъ. Джащ фэдэу цыф къызэрэклэхэм ПенсиейхэмкIэ фондым упчIэу фыряIэхэм нахъ псынклэу джэуапхэр ятыжыгъэным пас республикэм имуниципальнэ образованиехэм ыкIи псэупIэхэм зэкIэми «мобильнэ клиент къулыкъум» иамалхэр агъэфедэштых.

Ioфтхъабзэм хэлэжыагъэх АР-м и Премьер-министрэу КъумпIыл Муратрэ ащ игуадзэу Алексей Петрусенкэмрэ.

ТХЪАРКЪОХЪО Адам.
Сурэтыр А. Гусевым тырихыгъ.

Губгъо IoфшIэнхэр зэлэкIох

Тызыхэт гъэтхэ мафэхэм республикэм ичIыгулэгъэхэм анахъэу анаIэ зытырагъэтыхэрэр бжыхъасэхэм зырифэшъуашэм лыкIахъэу минеральнэ чIыгъэшIухэмкIэ яшIушIэгъэныр, гъатхэм апхышIт чылапхъэхэр ыкIи техникэу ящыкIэгъэщтыр гъэхъазыргъэнхэр, гъэтхасэхэр игъом пхыгъэнхэр арых.

Адыгеим мэкъу-мэщымкIэ и Министерствэ къытыгъэхэм къызэрагъэлыагъорэмкIэ, бжыхъасэ гектар мини 105-м ехъоу республикэм иубгъохэм къащагъэкIыгъэм шьIушэу гъэтхэпэ мазэм и 29-м ехъулIэу чIыгъэшIухэмкIэ зэшIушIагъэхэр гектар мин 84-м хъазырэу лыкIэхъэ. Бжыхъасэхэм яшIушIэгъэным фэгъэхыгъэ IoфшIэныр Джэджэ районым апэу шаухыгъ, ахэм яIэ бжыхъасэ гектар мин 24,7-м фэдизым игъом дэгъоу ешIу-

шIагъэх. Мы IoфшIэныр анахъышIоу зыщызэхъагъэхэм ащыщых Кошхъэблэ, Шэуджэн, ТэхъутэмькIэе районхэр. Анахъ ауж къынагъэхэр Мыекъопэ районыр ыкIи къалэу Мыекъуапэ къепхыгъэ хъызмэтшIаплэхэр арых.

Мы ильэсым республикэм игубгъохэм бжыхъэ коц гектар мин 83,4-м фэдиз хъазыр къащагъэкIыгъ. Ащ шьIушэу чIыгъэшIухэр тыгъуасэ ехъулIэу зылэклагъэхъагъэр гектар мин 70-м фэдиз хъазыр. МышкIи апэ итых Джэджэ, Кошхъэблэ, Шэуджэн, ТэхъутэмькIэе, Красногвардейскэ ыкIи Теуцожь районхэр.

Хъэ гектар мин 14,5-м фэдизу губгъохэм арылым шьIушэу чIыгъэшIухэр зыхатэкъуагъэхэр гектар мин 13-м фэдиз хъазыр. Мы IoфшIэныр ашаухыгъ Джэджэ, Кошхъэблэ, Шэуджэн районхэм.

Рапэзу зэшIушIэн фаехэр

гектар мини 6,5-м фэдиз мэхъу, ащ шьIушэу чIыгъэшIур зыхатэкъуагъэр гектар мини 6-м хъазырэу лыкIэхъагъ.

Бжыхъасэхэм зэралышIэхэрэм даклоу гъэтхэсэ пасэхэм япхъыни районхэм ащышхэм ащыфежыагъэх. Мыгъатхэ псэумкIи республикэм игубгъохэм гъэтхэсэ гектар мини 2-м фэдиз хъазыр ащапхъын фае, ащ шьIушэу тыгъуасэ ехъулIэу апхыгъэр гектар 563-рэ. Зэнтхэ гектар 1777-м шьIушэу чылапхъэр зэрагъэкIугъэр гектар 401-рэ мэхъу.

Шъоушыгъу зыхашIыкIырэ чIыплым ипхъыни республикэм щырагъэжыагъ. Тыгъуасэ ехъулIэу Джэджэ ыкIи Шэуджэн районхэм чIыплэ гектар 50 зырыз ащапхыгъ.

ЛЭХЪУСЭЖЪ
Хъаджэрэтыр.

Адыгэ Республикэм и Президент и Указ

Адыгэ Республикэм икъэралыгъо наградэхэр афэгъэшьошэгъэным ехылагъ

Адыгэ Республикэм ыпашхъэ гъэхъэгъэ ин дэдэхэр зэрэщыриIэхэм ыкIи ильэсыбэ хъугъэу Ioф зеришIэрэм афэшI медалэу «Адыгеим и Шьтхъуэжы» зыфиIорэр

ХъапэкIэ Налбий Юныс ыкъом — ветеранхэм (пензионерхэм) Iэпылэгъу афэхъурэ Адыгэ республикэ фондэу «ТекIоныгъ» зыфиIоу Хъ.Б. Андырхъуае ыцIэкIэ щытым идиректор фэгъэшьошэгъэнэу.

Гъэсэныгъэм ыльэныкъо гъэхъагъэхэр зэрэщашIыгъэхэм ыкIи ильэсыбэ хъугъэу густыныгъэ фыряIэу Ioф зэралыгъо фондэу «Адыгэ Республикэм инарднэ кIэлэгъадж» зыфиIорэр **ЖэнэлI Тэмэрэ Щэбанэ ыпхъум** — гурыт профессиональнэ гъэсэныгъэ языгъэгъотыр къэралыгъо учреждениеу «Адыгэ кIэлэгъаджэ колледжэу Хъ. Андырхъуае ыцIэкIэ щытым» икIэлэгъаджэ,

щытхъуцIэу «Адыгэ Республикэм нарднэ гъэсэныгъэмкIэ изаслуженнэ IoфышI» зыфиIорэр

Лебедь Валерие Александр ыпхъум — гурыт профессиональнэ гъэсэныгъэ языгъэгъотыр къэралыгъо учреждениеу «Адыгэ кIэлэгъаджэ колледжэу Хъ. Андырхъуае ыцIэкIэ щытым» икIэлэгъаджэ афэгъэшьошэгъэнэу.

Культурэм изыкыгъэгъэIэтын ялахышхо зэрэщашIыгъэхэр ыкIи густыныгъэ фыряIэу Ioф зэралыгъо фондэу «Адыгэ Республикэм культурэмкIэ изаслуженнэ IoфышI» зыфиIорэр афэгъэшьошэгъэнэу.

Выростков Владимир Егор ыкъом — гурыт профессиональнэ гъэсэныгъэ языгъэгъотыр къэралыгъо учреждениеу «Искусствэ-хэмкIэ Адыгэ республикэ колледжэу У.Хъ. Тхъабысымым ыцIэкIэ щытым» икIэлэгъаджэ,

Мэджджэ Мадин Аскэрбий ыкъом — профессиональнэ литераторхэм я Урысые Союз и Адыгэ регион организацие итхъаматэ, **СтIагъу Сафьет Даут ыпхъум** — муниципальнэ образованиеу «ТэхъутэмькIэе районым» культурэмрэ кинопрэкIэ игъэlorышлэлэ ирайон методическэ гупчэ иметодист.

Искусствэм ыльэныкъо гъэхъагъэхэр зэрэщашIыгъэхэм фэшI щытхъуцIэу «Адыгэ Республикэм изаслуженнэ артист» зыфиIорэр афэгъэшьошэгъэнэу.

Алыбэрд Саньет Махъмуд ыпхъум — къэралыгъо учреждениеу «Адыгеим лъэпкъ къашъохэмкIэ и Къэралыгъо академическэ ансамблэу «Налмэсым» балетымкIэ иартисткэ,

Кириченко Иринэ Виктор ыпхъум — къэралыгъо учреждениеу «Адыгэ Республикэм и Камернэ музыкальнэ театрэу А.А. Хъанхъум ыцIэкIэ щытым» иорэдыло.

Адыгэ Республикэм и Президентэу ТХЪАКЛУШЫНЭ Аслъан къ. Мыекъуапэ, гъэтхэпэм и 24-рэ, 2010-рэ ильэс N 32

Искусствэр — Дунаим щэжъынчы тибайныгъ

Адыгэ Республикэм инарднэ артисткэу, тилэпкъэгъухэр зыщыпсэухэрэ хэгъэгумэ ащызэлъашIэрэ Нэхэе Тэмэрэ ипчыхъэ-зэхъэхъэ къэралыгъо филармонием щыкIуагъ. Концертным симфоническэ оркестрэр, ансамблэхэу «Русская удалы», «Синдикэр», Адыгеим иартист цIэрылохэр хэлэжыагъэх.

АР-м и Парламент и Комитет итхъаматэу УдыкIэко Юрэ Къэралыгъо Советым — Хасэм и Шьтхъу тхыль Нэхэе Тэмэрэ къыритыжыгъ, мэкъэ дахэ зилэ артисткэу сэнаушыгъэ ин зыхэлъым фэгъушIон зэрилъэкIырэр гуапэ щыхъугъ.

Адыгеим культурэмкIэ и Министерствэ ыцIэкIэ министрэм иапэрэ гуадзэу Анфиса Васильевар, Адыгеим инарднэ артистхэу Андзэрэкъо Чеслав, Бэстэ Азэмет, УФ-м искусствэхэмкIэ изаслуженнэ IoфышIэгъоу Сулейманов Юныс, Адыгэ къэралыгъо университетым искусствэхэмкIэ иинститут ипашэу Наталья Чепниан,

Адыгэкъалэрэ Кошхъэблэ районымрэ ядминистрациехэм культурэмкIэ ягъэlorышлэлэхэм ацIэкIэ Хъодэ Адамрэ Брыцу Нуретрэ, АР-м и Къэралыгъо филармонием идиректор шъхъаIэу Хъот Заур, нэмыкIхэри Нэхэе Тэмэрэ къыфэгъушIуагъэх, шIоу шьIэр къыдэхъунэу фалуагъ.

УишIэныгъэ зыщыхъэгъэхъон, уигулытэ къэзылэтын, уилэпкъ искусствэ урыгушхон зыщыплэгъэ-кIышIт концерт филармонием щытлэгъугъэр. Пчыхъэзэхъэхэм тигъэ-шIыгъэ гупшысэмэ афэгъэхыгъэ тхыгъэхэр «Адыгэ макъэм» къышчы-хэтыуыштых.

САХЫДЭКЪО
Нурбий.

ПенсиехэмкIэ фондм шьущегьэгьуазэ

МЭЛЫЛЬФЭГЪУМ И 1-м КЪЫШЫУБЛАГЪЭУ КЪЫХЭХЪО

Валоризацием ишIуагъэкIэ пенсиехэм шылэ мазэм и 1-м къышшыублагъэу къызыхэжыгъэ уж, джыри мэлывьфэгъум и 1-м къышшыублагъэу ахэр къалэтых.

Ныбжым, сэкъатныгъэ цыфым зериIэм ыкIи зылыгъыштыр зэрымилэжым апае афагъэуцурэ пенсиехэм проценти 6,3-рэ къахэжы. 2010-рэ илэсым ишылэ мазэ и 1-м къышшыублагъэу IофшIэнымкIэ пенсиехэм яструктурэ зэрэзэхьокIыгъэм ыпкIэ кыкIэу, Iахъ-Iахъу мыгошчыгъэу, пенсиехэм зэрэпсау къахэжыштыр. Ипенсие къыхэжыгъэу зыфэдизыр хэти ежъ-ежы-рзу джы къылыгъэ илэжыштыр. Гушылэм пае, цыфым ипенсие сомэ 8000 мэхъумэ, сомэ 8000-м проценти 6,3-р сомэ 504-рэ.

IофшIэнымкIэ пенсиехэм ямызакъоу, къэралыгъо пенсиехэри индексацие ашыгъэх.

Къэралыгъо пенсие зэрэтыхэрэм ащыштыр:

— яцIыкIугъом къышшыублагъэу сэкъатныгъэ зилэхэр;

— сэкъатныгъэ зилэхэу, IофшIэнымкIэ пенсие афэгъэуцугъэным ифитныгъэ къазытырэ стажыр изымыгъэкъугъэхэр;

— бзылфыгъэхэу ыкIи хуылфыгъэхэу зыныбжы илэс 60-м ыкIи 65-м нэсыгъэхэу IофшIэнымкIэ ныбжым телытэгъэ пенсие афэгъэуцугъэным пае стажыр изымыгъэкъугъэхэр;

— дзэ къулыкъушIэхэр;

— радиационнэ ыкIи техногеннэ тхьамыкIэгъошхохэм кIин къызфихыгъэхэр;

— федеральнэ къэралыгъо къулыкъушIэхэр.

Джащ фэдэу пенсиитIу къызэрэтырэ гражданхэу, зиятIонэрэ пенсие къэралыгъо пенсиеу шыгъэхэр:

— зом шьобжэу хахыгъэм ыпкIэ кыкIэу сэкъатныгъэ зилэ хуыгъэхэр;

— Хэгъэгъу зэошхом хэлэжыгъэхэр;

— дзэ къулыкъушIэу зишхыгъэусэ хэкIодэгъэ шьузэбэхэу ятIонэрэу дэмыкIожыгъэхэр;

— зэрэхашыгъэм тегъэпсыкIыгъэу дзэ къулыкъум шыагъэхэм ятэ-янэхэр;

— «Блокаднэ Ленинград шыпсэуштыгъэ» зыфиIорэ тамыгъэр къызыфагъэшъошагъэхэр.

Къэралыгъо пенсие зэрэтырэ купхэу зыцIэ къетIуагъэхэм пенсиеу аратыштыр зыфэдизыштыр социальнэ пенсием елты-

тыгъэу шыт, сыда Iомэ социальнэ пенсием ипроцент пчъагъэ тегъэпсыкIыгъэу къэралыгъо пенсиехэр агъэнафэх.

Тызыхэт илэсым имэлыльфэгъу и 1-м къышшыублагъэу социальнэ пенсиехэм проценти 8,8-рэ къахэжы ыкIи ахэр сомэ 2787-рэ чапыч 46-м нэсых, арышъ, социальнэ пенсиехэм къахэжыгъэу зыфэдизым тегъэпсыкIыгъэу къэралыгъо пенсиехэр къафалытэгъыштыр.

Пенсиехэр индексацие шIыгъэнхэм епхыгъэ IофшIэныхэм ямызакъоу, номерэу 247-рэ зытетэу 2010-рэ илэсым мезаеи и 24-м къыдэжыгъэ Указым Хэгъэгъу зэошхом ТекIоныгъэр къызышчыдакыгъэр илэс 65-рэ зэрэхурэр зэрагъэмэфэкIырэм пае ахыцэ зэтыгъо ятыгъэным ехыылIэгъэ Iофыгъоу ыгъэнафэхэрэр гъэцIэкIэжыгъэнхэм пае ПФР-м иорганхэу Адыгэ Республикэм шылэжыгъэ IофшIэныгъэ зэшIуахыгъ.

Хэгъэгъу зэошхом иветеранхэм, Хэгъэгъу зэошхом хэлэжыгъэхэм, Хэгъэгъу зэошхом хэлэжыгъэхэм афагъадэхэрэм, тамыгъэу «Блокаднэ Ленинград шыпсэуштыгъэ» зыфиIорэ къызыфагъэшъошагъэхэм, зыныбжы имыкIугъэхэу концлагерьхэм адзэфэгъагъэхэм, Хэгъэгъу зэошхом, Финляндиемрэ Япониемрэ арашIылIэгъэгъэ зэохэм ащыфэхыгъэхэм яшхыгъэусэхэм, Хэгъэгъу зэошхом хэлэжыгъэхэу шымылэжыгъэм яшхыгъэусэхэм зэтыгъо шIыкIэм тетэу сомэ 5000 зырыз къаратыштыр.

Зыныбжы икIугъэхэу концлагерьхэм адзэфэгъагъэхэм, джащ фэдэу Хэгъэгъу зэошхом илэжыгъэ мэзи 6-м къышшымыкIэу тылым шылэжыгъэхэм ахалыгъэхэрэм е Хэгъэгъу зэошхом илэжыгъэ псэемылэжыгъэу Iоф зеришлагъэм пае наградэхэр къызыфагъэшъошагъэхэм зэтыгъо шIыкIэм тетэу сомэ 1000 зырыз къаратыштыр.

Зэтыгъо ахыцэ тынхэр къаратыштыр зыцIэ къетIогъэ купхэм ахэхэрэ статус зэралэр къэзыушыхыатырэ документхэм атегъэпсыкIыгъэу. Мы лъэхъаным пенсиехэр индексацие шIыгъэнхэм ыкIи зэтыгъо ахыцэ тынхэр афэгъэуцугъэнхэм ехыылIэгъэ IофшIэн пстэури УФ-м ПенсиехэмкIэ ифонд ичIыплэ органхэм зэшIуахыгъахэ, ахыцэр зэраратыштыр документхэр агъэхъазырыгъэх.

БРАУКЪО Марин.

ПФР-м и Адыгэ республикэ Къутамэ пенсиехэр афэгъэуцугъэнхэмкIэ, къафалытэгъыгъэнхэмкIэ ыкIи ятыгъэнхэмкIэ иотдел ипашэ игуадз.

МАЗЭ КЪЭС АРАТЫРЭ АХЫЩЭМ КЪЫХЭХЪОШТ

Номерэу 308-ФЗ зытет Федеральнэ законэу «Урысые Федерацием 2010-рэ илэсымкIэ ыкIи план пIалъэу 2011 — 2012-рэ илэсхэмкIэ ифедеральнэ бюджет ехыылIагъ» зыфиIоу 2009-рэ илэсым тыгъэгъазэм и 2-м аштагъэм къыделъытэ мэлывьфэгъум и 1-м къышшыублагъэу мазэ къэс аратырэ ахыцэ тыным (ЕДВ-м) хэгъэхъогъэнэу.

Тызыхэт илэсым имэлыльфэгъу и 1-м къышшыублагъэу куп зырызхэм ахэхэрэ гражданхэм — номерэу 122-ФЗ зытет Федеральнэ законэу 2004-рэ илэсым шышхыгъэу и 22-м аштагъэм тегъэпсыкIыгъэу мазэ къэс ахыцэ тынхэр къызэрэратыхэрэм, джащ фэдэу Советскэ Союзым и Лыхъужьхэм, Урысые Федерацием и Лыхъужьхэм, Шыгъэу иорден пстэури къызыфагъэшъошагъэхэм ыкIи ахэм яунагъохэм ащышхэм, Социалистическэ IофшIакIэм и Лыхъужьхэм ыкIи Лэжэклэ Шыгъэу иорден пстэури къызыфагъэшъошагъэхэм мазэ къэс къаратырэ ахыцэ тынхэр проценти 10-у индексацие шIыгъэнэу.

Гушылэм пае, Хэгъэгъу зэошхом сэкъатныгъэ хэзыхыгъэхэм ыкIи Хэгъэгъу зэошхом хэлэжыгъэхэу ыужкIэ сэкъатныгъэ зилэ хуыгъэхэм къаратырэ ЕДВ-м сомэ

308-рэ чапыч 80-рэ къыхахъуи, сомэ 3396-рэ чапыч 80-м нэсыгъ.

А 1-рэ купым хэхэрэ сэкъатныгъэ зилэхэм ЕДВ-у къаратырэр сомэ 2378-рэ чапыч 20-м нэсыгъ, ар ыпкIэ къаратыштыгъэм сомэ 216-рэ чапыч 20-кIэ нахыб. Я II-рэ, я III-рэ купхэм ахэхэрэ сэкъатныгъэ зилэхэм ЕДВ-у къаратырэр сомэ 154-рэ чапыч 40-кIэ ыкIи сомэ 123-рэ чапыч 60-кIэ нахыбэ хуыи, сомэ 1698-рэ чапыч 40-м ыкIи сомэ 1359-рэ чапыч 60-м нэсыгъэх. Сэкъатныгъэ зилэ кIэлэцIыкIухэм мазэ къэс ахыцэ тынхэу къаратырэр сомэ 1698-рэ чапыч 40-м нэсыгъ, къыхэжыгъэу сомэ 154-рэ чапыч 40-рэ.

Мазэ къэс ахыцэ тынхэу къаратырэм шыш Iахъу гъэпсыгъэ социальнэ фэIофэшIэ зэхэубытэгъэ купым уасэу иIэм мэлывьфэгъум и 1-м къышшыублагъэу сомэ 64-рэ къыхэжыгъэ ыкIи сомэ 705-рэ чапычи 10-м нэсы.

Мазэ къэс къаратырэ ахыцэ тынхэр индексацие шIыгъэным ехыылIэгъэ IофшIэныр ПФР-м иорганхэу Адыгэ Республикэм шылэжыгъэ зэшIуахыгъах ыкIи мэлывьфэгъум и 1-м къышшыублагъэу къахэжыгъэу зэрадыхэтэу цыфхэм ахыцэ тынхэр къаратыштыр.

ХЪАЦЫКIУ Марин.

ПФР-м и Адыгэ республикэ Къутамэ социальнэ тынхэмкIэ иотдел ипашэ.

ИЛЪЭПКЪ ФЭУСАГЪ

КIубэ Шэбанэ къызыхыгъэу илэс-си 120-рэ зэрэхуыгъэм фэгъэхыгъэу «КъасIорэр сэ сиорэд ...» зыфиIорэ зэхэхэ гъэтхэпэм и 23-м АР-м и Лъэпкэ библиотекэ цыкIуагъ.

Ащ хэлэжыгъэх АР-м культурэмкIэ и Министерствэ иотдел ипашэу Шэуджэн Бэлэ, профессорхэу ШэшIэ Казбек, Къуныжъ Мыхъамэт, гуманитар ушэтынхэм апылэ Адыгэ республикэ институтым ипашэ игуадзэу Мамый Руслан, КIубэ Шэбанэ ыпхыу КIубэ Саид, Адыгэ къэралыгъо университетым икIэлэегъаджэхэр, студентхэр, нэмыкIэхэри. Лъэпкэ библиотекэм иIофышIэу Коцгъу Сачнэт зэIукIэр къызызIуихызы, ордусэу, фольклористэу, усаIоу КIубэ Шэбанэ гъогу кIин къызэрикIугъэр, IэкIыб хэгъэгъухэм ащыпсэузэ ихэку фэшшыпкыгъэу зэрэфэлэжыгъэу къылуагъ.

Iофтхьабзэр зезышгъэ Мамый Русланэ КIубэ Шэбанэ къэзышIэжыгъэхэр, иIофшIагъэ зыгъэлъапхэрэр зэIукIэм зэрэхалажыгъэхэр игушылэ къышхыгъэшыгъ.

Шэуджэн Бэлэ КIубэ Шэбанэ илэпкэ къыфигъэнэгъэ кIэныр зэрэсэнчээр, итворчествэ илэс пчъагъэмэ кIаIоIцI узыдэлэжыгъэн плъэкIыштыр зэрэхэтыр къылуагъ. КIубэ Шэбанэ къызыхыгъэу илэси 120-рэ зэрэхуыгъэм фэгъэхыгъэу Министерствэм Iофтхьабзэ зэфэшхыафхэр зэхичэщтыр. ИскусствэхэмкIэ кIэлэцIыкIу еджапIэхэу республикэм итхэм, Адыгэ Республикэм искусствэхэмкIэ иколледж лекциехэр, пчыхъзэхыхэхэр, концертхэр ащызэхачэщтыр. Ионыгъо мазэм тиорэдылохэм

къатыштыр концертным мы Iофтхьабзэр зэфышIыжыштыр.

Ащ ыуж къэгъушылэгъэ ШэшIэ Казбек КIубэ Шэбанэ орсэуфэ ихэку къыгъэзэжыгъэ зэрэшIоигъуагъэр, тыдэ шылэми «ылупэ зэрэтелыгъэр» къылуагъ. Шэбанэ Iашэ зэрымилыгъыгъэм, ихэку зэрэфэшшыпкыгъэм пае лажэ имылэу къэзыIоштыгъэ унашъоу къыхаутыгъагъэм ихэгъэгъу къыгъэзэжыгъын фитэу итыгъ. Ау иунагъуи ежымы ар арагъэшлагъэп. Чыплэ зэфэшхыафхэу адыгэхэр зэрысхэм ар ашылагъ. Лъэпкыим ылэжыгъэ усэжыгъэр, таурыхэхэр ахэм къашиугъоижыгъ. Ахэри, ежъ ытхыгъэхэри Адыгеим къащэжыгъэх. Ихэку зэрымисэу лъэпкыим анахъ чанэу фэлэжыгъэхэм ар ащыш. Ытхыгъэхэр зэгорэм къыдагъэкIыжыгъын, ныбжыкIэхэм арагъэлэжыгъыгъын ары анахъэу ар къызыкIэлъэлэуштыгъэр.

Къуныжъ Мыхъамэт КIубэ Шэбанэ итворчествэ IэкIыбым къызыхыжыгъэхэу КIубэ Саидэрэ ШэшIэ Казбекрэ зэрафэрэзэр къылуагъ. Ащ итхыгъэхэм лъэпкэ гушшысакIэр куоу зэрэпхырыштыгъэр, тихышгъэу къыгъыжыгъэхэр къыхэутыгъэхэу зэрэтиIэнхэ фаер игушылэ къышчыгъэшыгъ.

КIубэ Шэбанэ итхыгъэхэм афэгъэхыгъэу бэ зэхэхэм къышIауагъэр. Ащ иорэдхэр, иусэхэр къышIа-лонхэу, игугъу шашIынуу къызышчыгъэу Хьакурынэхъаблэ хьакIэщ къышчызIуахым ныбжыкIэхэм ялэпкэ нахъ агъэлъапIэу плугъэнхэмкIэ ишIуагъэ къэкIонэу альптагъ.

ДАУТЭ Анжел.

МИЛИЦИЕР ЗЫЗЭХАЩАГЪЭР ИЛЪЭС 90-рэ ХЪУГЪЭ

Мыекъуапэ милиционер зышчызэхашагъэр илэс 90-рэ зэрэхуыгъэм фэгъэхыгъэ зэхэхэ бэмшIэу шылагъ. Ащ хэлэжыгъэх Мыекъопэ къэлэ администрацием ипашэ иаперэ гуадзэу Аульэ Юрэ, къалэм инароднэ депутатхэм я Совет итхьаматэу Вадим Николаевыр, Мыекъуапэ и МВД ипашэу Андрей Федосеевыр, милицием иветеранхэм яорганизацие итхьаматэу Александр Романовыр, МВД-м иIофышIэхэр.

Зэхэхэм Андрей Федосеевым къышчышIыгъэ докладем къышчыгъэшыгъэ милиционер зызэхашагъэм къышгъэжыгъэу джырэ мафэхэм анэсыжыгъэу гъогоу къыкIугъэр. Цыфхэм ягупсэфыныгъэ къэухъумэгъэныр, хабзэр зыукохэрэр къыхэгъэшыгъэнхэр яшгъэрылэ шхыаIэу къылуагъ. Илэс зэфэшхыафхэм милицием исатыр хэтыгъэхэм лIыгъэу зэрахыгъэм игугъу къышIыгъ. Милицием ухэтыныр зэрэмыпсынкIагъор, къулыкъур ахыгъэ зыпсэ зыгъэтылIыгъэхэр тарихым лIыхъужыгъэу къызэрэхэнэщтыр къылуагъ.

Александр Романовым милици-

ем зыхэтыгъэ лъэхъаныр ыгу къыгъэкIыжыгъэ, цыфхэм ярэхъатныгъэ къыухъумэу Мыекъуапэ милиционер иотделениитIу нахъ зэрэдэмытыгъэр къылуагъ. Джырэ уахытэм къыздыжырэ гумэкIыгъохэм апкэ кыкIыкIэ ахэм япчъагъэ зэрэхэжыгъэр, анаIэ зытетын фаери зэрэнахыбэр игушылэ къышчыгъэшыгъ. ЯмэфэкIыкIэ ар экIэми къафэгъушIуагъ.

Вадим Николаевыр къызэгъушылэи сыд фэдэрэ лъэхъани тикъэралыгъо пашэ фэхъухэрэм цыфхэр къаухъумэным, гупсэфыныгъэ илIыным анаIэ зэрэатэтыр, ашкIэ милицием иIофышIэхэр Iэпылэгъу зэрэфэхъухэрэр къылуагъ.

Нуужым Аульэ Юрэ Мыекъопэ къэлэ администрацием ипашэ ыцIэ-кIэ къызэрэуагъоигъэхэм мэфэкIым пае къафэгъушIуагъ. Псауныгъэ пыгъэ ялэнэу, лIыгъэрэ пытагъэрэ къахэфэ зэпытынуу ар къафэлъэлэуагъ.

ИофшIэнкIэ къахэщыгъэхэм афагъэшъошэгъэ тхыльхэмрэ шлу-хьафтынхэмрэ аратыжыгъ.

(Тикорр.).

ПРОКУРАТУРЭМ ЫГЪЭУНЭФЫГЪ

Муниципальнэ предприятиеу Джэджэ «Жилкомсервис» зыфиIорэм иIофышIэхэм ялэжыапкIэ игъом зэрарамытырэм епхыгъэ уплээкIунхэр Джэджэ районым и Прокуратурэ бэмшIэу зэхичагъэх. Предприятием ипашэхэм законом къыдилыгъэрэ шапхэхэр зэрэмыгъэцакIэрэр ащ къыгъэнэфагъ.

Зэфэхысыжыгъэхэм къызэрагъэлэжыгъэхэмкIэ, предприятием ипашэ ипшэрылэхэр зыгъэцакIэрэм иIофшIаплэм Iутхэм лэжыапкIэу къахырэм ылэзныкIокIэ чыIэфэ атемылэу статистикэм иотдел къыгъэхыштыгъ. Административнэ правэуконыгъэу ашыгъэхэм къа-

дыхэлъытагъэу пашэм пшъэдэ-кIыж егъэхыгъэныр нахъ тэрэзэу Прокуратурэм ылытагъ.

Джащ фэдэу предприятием иIофышIэхэм ялэжыапкIэу сомэ мин 70-м къехъурэр афызэкIагъэкIожыгъэу Прокуратурэм Джэджэ судэбнэ участкэу N 1-м имировой судыа зыфигъэзагъ.

IофшIэным изаконодательствэ зыукогъэ предприятием ипашэ ипшэрылэхэр зыгъэцакIэрэм административнэ Iоф къыпагъэтэджагъ, IофшIэнымкIэ къэралыгъо инспекциеу Адыгэ Республикэм шылэ зэфэхысыжыгъэр Iэклагъэхыгъ.

Джэджэ районым ипрокуратур.

Адыгэ Республикэм и Закону «Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм ехылылагъ» зыфиорэм ия 13-рэ статьяу «Къэралыгъо Советым — Хасэм и Аппарат» зыфиорэм зэхокыныгъабэ фашыгъ, нэмкыгу къэплон хъумэ, клатхыкыжыгъ. Ащ ишэпхъэ шъхьалэхэм зыкIэ ащыщ Аппаратым ипашэ зэрагъэнэфэрэ шыкIэр. Джырэ нэскIэ Парламентым и Тхьа-

АНАХЪ ДАХЭР КЪЫХАХЫГЪ

Сабыйхэм апасе я 3-у зэхашэрэ шьолгыр зэнэкьокьоу «2010-рэ илэсым ипшэшьэжые цыкы анахъ дахэр» зыфиорэр бэмышлэу АР-м и Къэралыгъо филармоние шыкыагъ. Еджапэхэм, сабий ыгыплэхэм яшлэныгъэ ащыхэ-зыгъэхьорэ сабийхэу илэси 4-м кышгъэжыагъэу илэси 10-м нэс зыныбжхэр арых хэлэжыагъэхэр. Нэбгыри 9-у кырагъэблэгъагъэм лэныкыо зэфэшхьафхэмкIэ заушэтыгъ. «УнэмкIэ гъэцкIэн», «Шыгын-хэм якъэгъэлъэгъон», «Орэд къэлоным зэрэфэкьулайхэр», «Зы купэу тызэхэт» зыфилохэрэм закышгъагъэлъэгъуагъ. Сценэм зэрэтхэр, ягушылакIэ, гъэшлэгъонэу зыкызырашлырэр кыдалыгъэхэзэ, жюрим хэтхэм зэнэкьокьухэрэм уасэ афашыгъ.

Сабыеу сценэм кытехьагъэ пэпчэ тшлогъэшлэгъонэу тылпылэщтыгъ. Зэрэцыкыу хэм емылтыгъэу, шхьадж чыпIэ дэгъу кызырэхыштытм пылтыгъ. Зым нахь адрэр нахь клэракIэу, лэныкыоу зыхэла-жэхэрэм екIоу зыкыафэпагъ, орэдым диштэу зыкыашытм алыгъыгъ.

Зэнэкьокьум хэлэжыагъэхэр сценэм кызырагъэблэгъэхэм, филармонием ипашэу Хьот Заур шлухьафтынэу кыафишы-

гъэ тхыльхэр аратыжыгъэх. Дипломхэм джэгольэ шьабэ-хэр ягъусагъэх. Зэнэкьокьум еплыгъэхэм Мария Лабановар пшэшьэ анахъ дахэкIэ алытагъ. Луиза Дербенева ятлонэрэ чыплэр ыхыгъ. Зэнэкьокьум Элеонора Чернаям теклоныгъэр кышды-хыгъ. Ар «2010-рэ илэсым и Принцессэ цыкыоу» алытагъ.

(Тикорр.)
Сурэтым итыр: Элеонора Чернаяр.

КIЭЛЭЕГЪЭДЖЭ ШАГЪОР АГУ КЪАГЪЭКIЫЖЫГЪ

«РСФСР-м изаслуженнэ КIэлэегъаджэ» зыфиорэ шытхуцIэр шэрджэхэмкIэ апэу кызыфау-сыгъагъэр Кошхьаблэ шыщэу Амиреко Ибрахым Асхьад ыкьор ары. Псаоу шылагъэм ащ ыныбж илэсишьэ хьу-штыгъ. Адыгэ литературэм апэрэ лъэбэкьухэр ыдзынхэмкIэ зилахышлу зылэжыгъэ, тирес-публикэ имызакьоу нэмыкI чыналэхэм зилофшлэгъэ-шхохэмкIэ ащылэагъэшлэрэ Ибрахым, КIэлэегъаджэ Iушыр, тхакIор, адыгэлI шьыпкьэр непэ кызынэсыгъэми цыфхэм ащыгушпэрэп.

Шылэ мазэм и 28-м Кошхьаблэ дэт гимназием икIэлэегъаджэхэмрэ икIэлэеджакIохэмрэ Амиреко Ибрахым ыныбж илэсишьэ зэрэхьугъэм фэгъэхьыгъэ пчыхъэзэхэхэ гъэшлэгъон шызэхашгъагъ. Ащ Ибрахым иусэхэр, очеркхэр, кыфагъэшшошэгъэ шытху тхыльхэр, зггорэм Iоф зыдишлагъэхэм, иныбджэгъухэм, иунагъо исхэм ягъусэу атырахыгъэгъэ сурэтхэр кышгъагъэлъэгъуагъэх, ягуапэу цыфхэр а пстэум яплыгъэх. Ллакьом инахыжхэмрэ ахэр непэ зышгугъыхэрэ КIэлэ-гъуалэхэмрэ гушлогъэ зэлукIэгъум кырагъэблэгъагъэх, журналист цырылоу ШэкIо Мусэлы, КъЩР-м шыпсэурэ шэрджэс лъэпкыым инахыжхэм я Совет итхьамэтэ гуадзэу Орзэкъо Хьамид, а Советым хэтэу Шэрджэс Алы, усаклоу ТютIэ Михаил, гъунэгъу еджапIэхэм кыарыкыгъэхэри зэлукIэгъум къекIолIэгъагъэх.

Гимназием ипашэу Гундэху Зарэ, пчыхъэзэхэхьэр кы-

зэлукIэгъу зыгъэхьыгъэх. Дунаим ежэ ехыжыгъэми, тэ ар псэкIэ тигъусэ, ар зэрэты-мыгъушпэрэм мы зэлукIэгъур ишыхьат. Амиреко Ибрахым агу кызырагъэжыгъэ пчыхъэзэхэхэм кышды-гушылагъэх КIэлэегъаджэхэу Арчэл Динэрэ Урчыкыо Симэрэ. Ибрахым зыфэдэгъэ цыфыр, ипсэулагъэр, илофшлэгъэр кызырэгъоигъэхэм анэгъу кыкылагъэуцожыгъэх.

Орэдыло ныбжыкIэхэм пчыхъэзэхэхьэр кыагъэбжышлуагъ. «Ситэтэжэ» усэм къеджагъ Ибрахым ыпху икьорыгъфэу Чэнджэшэо Асят, джаш фэдэу Ибрахым илIэшлэгъу юбилей фэгъэхыгъэ усэу зэхилхьагъэм гимназием икIэлэегъаджэу ыкIи усаклоу Джантемыр Мусльимэт къеджагъ.

ШэкIо Мусэлы кылуагъ егъэджэкIо Iазэу, Iушэу, гу кьабзэ зилэгъэ Ибрахым иурокхэм арысынэу зинасып кыхыгъэ цыфхэр насып-шIохэу зэрэщытхэр. Дунаим ехыжыгъэ цыфыр агъэлъапIэ, ягукъэкIыж кыхьагъафэ зыхьукIэ, а цыфыр ялэ-плагъэу, шхьэкIафэ фашIэу, шIукIэ джыри бэрэ агу илгы-нэу кызышIобгъэшIы хьушт.

ДЫШЪЭКI Анет.

ЕплыкIэхэр СЫД ФЭДЭ ЦЫФЫР АРА УЗЫШЫШЫНЭН ФАЕР?

Тызыдэгъушылагъэхэм ащышхэм яшIоигъоныгъэкIэ ацIэхэр зэблэтхьугъэу кыхьэтэгъуагъ.

ГОЩЭКЪО Анжел:

— Бэмышлэу нэлуасэ узы-фэхьугъэм кыуишIэшъун шылэп. Охьтэ тIэкIу тешIэу ащ узэригъашIэу, цыхьэ фэшIэу, уиныбджэгъу шьыпкьэу пIы-тэ зыхьукIэ ары узышышынэ-нэу шытыр. Ащыгъур ары уакIыб «къеон» зилъэкIы-штыр. Шылэныгъэм исыд фэ-дэрэ лэныкыо пштагъэми, кыппэблагъэр ары угу хэ-зыгъэкIырэр. Унагъом зыфэ-бгъазэмэ, гукъао кызыхэ-кIышт зекIуакIэхэр зэшхьэ-гъусэхэм ащыш зышIэн зы-лээкIыштыр. УилофшIэгъур ныбджэгъу пшыныр дэгъоп. Iорэ-шIэрэ кызырэкIыштыр горэ фэшIэнэу кыюлгъэун ыльэкIышт. Шьорышым, IэкIыб къэралыгъохэм нэлу-сэхэр ащызылэхэм, криминалым хэщэгъэ цыфхэм защыудзые-нэу шыт. Арышэ, тыдэ зыб-гъэзагъэми, пшхьэ кызыр-уухъумэщытм упылгын фае.

ГЪУКIЭ Юсыф:

— ТхьагъэпIэу, иягъэ кы-уигъэкIыны ыгу хэлэу уапэкIэ кыкIыгъэм ущышынэнэу шыт. Пыир псэушхьэхэм яп-кыинэ-лынэкIэ кызырашIэ-рэм фэдэу, цыфым иакъыл-кIэ кымыубытымэ, ыпкыкIэ кышIэшт. ЕтIани цыфым

итеплэкIэ зыфэдэр кы-рыпшIэшъушт. Ахэр зэхэзы-фырэ шIэныгъи тил. Шылэ-гум «ыштэхэу», ау хьоршэ-рыгъэ нахь зэрамыхьэу. Зыгу-шлу имылым, кыптемы-кIуапэми, уигъэлэпэошт. Цы-хьэ зыфыуигъэшIын, ежэ зы-фаем зырыуигъэшIэн ыльэ-кIышт. Ащ кыкIырэп зэкIэри зэфэдэхэу. Узыхэтхэм, уины-бджэгъухэм шхьэкIэфэныгъэ афэшIын фае.

ДЭГУЖЪЫЕ Разыет:

— Цыфыр узым нахь нахь Iай. Акъыл иI, кыарыу хэлэ, гупшысэ ешIы. УишылакIэ, уизэрэщыт зэрегъашIэх. Ар кызыфигъэфедэзэ, зышицы-кIэгъэ чыплэм «укъиубытын» ыльэкIышт. ЗэкIэмэ угу «афы-зэлухыгъэу» шытмэ, ащ фэдэм псынклэу узылэпицэшъушт.

АЛЫБЭРД Замир:

— ГухэкIыр зыгъэгъун зымылэкIырэ цыфыр ары узышышынэнэу фаер. Зыте-мыIункIэжэу, зыгъэрэхьа-жыны ымылэкIымэ, чыгыгэ цыкIур кызырэкIырэм фэдэу ыльэгъухэрэр пицэхэзэ губ-жыгъэ тIэкIоу хэлтыр «къэ-кIы», ины мэхьу, зеушомбгъу. Джары заохэр, къэралыгъохэм азыхагу зогъурымыIоныгъэхэр кыащытэджынкхэр кызыхьэ-кIы-

хэрэр. Шынагъоу зекIохэрэм, зиакылы имыкьухэрэм, уц зэ-фэшхьафхэр, щэнаутхэр зы-лыгъхэм защыбдзыенэу шыт. Ащ фэдэхэм ашхьэ кыхьа-щтыр кэшIэгъуагъ.

ХЪОКIО Руслан:

— Iашэ зылыгъым ущыш-нэн фае. Ар ыгъэфедэнэу ары кызыкIырихьахьырэ. Зым ипсауныгъэ кыгъухьумэнэу, ад-рэм гухэлэ гъэнэфагъэхэр илэхэу ылыгъ. ИжыкIэ клэу илэс 14 хьугъэм кьамэ ра-тыштыгъ. Ащ пае техакIохэу кьэтэджыштыгъэхэп. Ащ ыла-жэщтыгъэх, шэн гъэтIылыгъэ ялэнэу агъасэщтыгъэх. IашэкIэ пыир кытебанэмэ, ащ зы-кыиухьумэжышъун амал иIагъ. Ар кыдалыгъэзэ, шхьафитэу Iашэр агъэфедэ-щтыгъэп. Джыдэдэм клэрахьо зылыгъыр нахь лъэш, нахь блан.

Шылэныгъэм цыф зэфэшхьафхэм ташырехьылIэ. Ахэм яшгыпкьэныгъэ зыщытушэ-тыр чыпIи кыхьэкIы. ТыгукIэ «тштерэр» ныбджэгъу кыт-фэхьу, сьд фэдэрэ мылкъукIэ зэблэтымыхьунэу ар кытпэб-лагъэ мэхьу. Мы гупшысэм епхыгъэу шхьадж еплыкIэ гъэнэфагъэ иI. Ар языгъэ-шыгъэр хьугъэ-шIэгъэ гъэнэ-фагъ.

ДАУТЭ Анжел.

ТИБЭНАКIОХЭР НАХЪ ЛЪЭШЫГЪЭХ

Гьэтхэпэ мазэм и 9-м спорт-комплексэу «Налшык» зыфи-Iорэм шызэлукIагъэх УФ-мрэ США-мрэ шхьафит бэна-кIэмкIэ яхэшыпкыгъэ коман-дэхэр. Зэнэкьокьум изэхэ-щэн апшэ дэжыгъэ шхьафит бэнакIэмкIэ УФ-м, КъБР-м яфедерациехэмрэ КъБР-м и Президент и Администра-циерэ.

КъэралыгъуитIум яхэшып-кыгъэ командэхэм язэнэ-кьокьу еплыгъэхэм ахэтэгъэх хьэкIэ лъапIэхэр — УФ-м и Президент и Полномочнэ лы-кIоу Темыр Кавказым шыIэм игуадзэу Имран Вагаповыр, КъБР-м и Парламентрэ и Пра-вительствэрэ я Тхьаматэхэу Ануар Чеченовымрэ Алек-сандр Меркуловымрэ, УФ-м шхьафит бэнакIэмкIэ ихэ-шыпкыгъэ командэ итренер шхьаIэу Дзамболэт Тед-евыр, спортсмен цырылохэр.

Зэнэкьокьум еплыгъэхэу къекIоллагъэхэм республикэм и Президент, Парламентым, Правительствэм ацIэкIэ шуфэс сэлам зарахым ыуж зэнэкьо-кьур рагъэжыагъ.

УФ-м ихэшыпкыгъэ коман-дэ хэтыгъэх тикъэралыгъо ибэнэкIо анахь лъэшхэр, инэу тигуапэ хьугъэ ахэр зэкIэ Къэ-бэртэе-Бэлъкъарым шыщ адыгэ клэлэхэу кызырэгъэ-кIыгъэхэр.

— Шхьафит бэнакIэмкIэ КъБР-м иатлетхэм ялэпIэ-сэныгъэ инэу зыкыиIэтыгъ, мы клэлэхэм цыхьэ афэтэшIы УФ-м ыцIэкIэ европэ, дунэе зэ-нэкьокьухэм ахэлэжэнхэу, — ылуагъ Дз. Тедеевым, — тикъэралыгъо ибэнэкIохэр арых непэ дунаим пэрытныгъэр шызылыгъэхэр. НахьыпэкIэ ащ фэдэ атлет лъэшхэр Дагы-стан, Темыр Осетир — Ала-ниер арых зышагъасэщтыгъэ-хэр, джы ахэм акIэхьажыгъэх КъБР-м иатлетхэр.

Зионтэгъугъэ кг 55-м нэмы-сырэ спортсменхэм зэнэкьо-кьур кызылуахы, тиатлетэу Мэшьэжэ Расул къебэныгъ Самуэль Хейзуинкел. Егъэ-жыгъэу хьакIэр нахь лъэш фэ-дэу кьэлээгъуагъ, ау Расул «кызыэкIэки» американцэм зэлукIэгъур кышлуиыхыгъ. Хьуромэ Атиррэ Дэнир Фе-ликсрэ (яонтэгъугъэ кг 55-м шIокIы) зызэнэкьокьухэм Ати-мир кыиыншхо кышчымы-хьоу пчыагъэр 2:0-у Дэнир кышлуиыхыгъ.

Мысыр Елдаррэ Шон Бэч-рэ (кг 60) зызэбэнхэм, Елдар пчыагъэр 5:1-у хьакIэм те-кIуагъ. Мер Арсенрэ Вар Тэй-тонрэ (кг 66-рэ) зызэнэкьо-кьухэм, республикэм испорт-смен лъэшэу Мерым те-кIоныгъэ кыдыхыгъ, пчыагъэр 8:1-у зэлукIэгъур ауыхыгъ.

ЗэлукIэгъу анахь клэки дэдэ хьугъэ Джэдыу Iэниуаррэ Трент Паулсонрэ (кг 74) зызэб-ныгъо. ЗэлукIэгъур зэрэра-гъажэу тибэнакIоу Iэниуар очкоуиц инэкьокьогъу кы-шлуиыхыгъ. Ащ ыужкIэ бэнэ-кIуабэмэ афызэшIомыкIырэ бэнэкIэ амал ыгъэфеди, Джэ-дыум Трент тыридагъ, апэрэ периодым очкоуи 6 зэрэри-кьэу гъэжыгъэм кыхьэкIэу Iэниуар теклоныгъэр кыфагъэшшо-шагъ, бэнэныр зэпагъэу.

Уэрыш Андоррэ Поэт Майкл-рэ (кг 84) язэлукIэгъу тиатлет теклоныгъэр кышдыдихыгъ. КъэралыгъуитIум яхэшып-кыгъэ командэхэм язэнэ-кьокьу пелыуанхэм язэлукIэ-гъукIэ зэфашыжынкхэрэ рахьу-хьагъэти, пчэгум кыхьагъэх дунаим тIогъогъо ичемпио-нэу Мэфэ Билалрэ США-м ибэнэкIо лъэш дэдэу Герберт Якобрэ. Мафэм очкоуиц аме-риканцэм кышлуиыхыгъ, ау бэ темышIэу хьакIэр тилгэп-кьэгъу кыкIэхьажыгъ. Ащ езэгъыгъэп Билал, инэкьо-кьогъу очкоуи пчыагъэмкIэ ыпэ ишыжыи, теклоныгъэр кыди-хыгъ.

ЗэлукIэгъуибылымэ КъБР-м иадыгэ клэлэхэу ахэлэжыагъэ-хэм теклоныгъэ кыащыдахы, джыри зэ кыаушыхьатыгъ УФ-м имызакьоу зэрэдунаеуи зэрэщынахь лъэшхэр.

ЖЫЛТЭСЭ Замир.

Теклоныгъэм ия 65-рә илӕс ипӕгъокӕ

«Чыгуми огуми сә сяунчы:
«Сятэ шӕульӕгъумэ къӕшгушӕ-
жынына?»

Шӕори, цыфхэр, сышӕоупчы:
«Сятэ шӕульӕгъумэ къӕшгушӕ-
жынына?»

Огум кӕло: «Мӕфӕ нӕфӕу ежсӕ-
гъагъ».

Чыгум кӕло: «Чӕцы шӕункӕм
хӕлӕдагъ».

КЪУЕКЪО Налбий.

КЪУАДЖӔУ Мамхыгъӕ сыккы-
цыхъуыгъ, сыщӕпӕуыгъ, джы Мыекъуа-
пӕ сыщӕпӕуыгъ. Сятӕу Лышӕ Пашӕрӕ ащ
ышнахыкӕу Алырӕ Хӕгъӕу заом
ыпӕкӕ мӕкъумӕщышӕ къызӕрыкӕу,
алӕшхытӕкӕ кӕлӕжырӕр ашхыжӕу
ябын-унагъоу ахӕсыгъӕ. Сятӕ зы
пшӕашӕ Марзыет фаусыгъуы иӕгъ, сӕ
ятӕнӕрӕ пшӕашӕу сятӕ заом зацӕ уж
1942-рӕ илӕсым щылӕ мазӕм и 10-м
сыккӕхъуыгъуы сыриӕгъ (сыриӕгъӕми
егъашӕми ымышӕгъуы). Сятӕшӕу
Алырӕ кӕлитӕу — Рӕмӕзанӕрӕ Маеррӕ
иӕгъӕх.

Ошӕ-дӕмышӕу 1941-рӕ илӕсым
мӕкъуогъум и 22-м тыхӕгъуы кӕыте-
бӕнӕгъӕ фашист техакӕхӕм къызда-
хыгъӕ кӕиныгъоу тыхъуаджӕу Мам-
хыгъӕ дӕсыгъӕхӕми ашӕгъӕ тхӕамы-
кӕгъошхоу кӕыдӕфӕгъагъ. Сятӕу
Лышӕ Пашӕи, сятӕшӕу Алырӕ, нӕмыкӕ
хъулыфӕгъӕ чӕпхыгъӕхӕу зыныбжӕкӕ
къызтефӕхӕу чылӕм дӕсыгъӕхӕри зӕкӕ
1941-рӕ илӕсым ащӕгъагъӕх заом. Ахӕр
къуаджӕу Хъакӕмзые нӕс тӕнӕхӕм
агъӕкӕтӕгъагъӕх. Къызӕралӕтӕжы-
рӕмкӕ, станицӕу Дондуковскӕм
мӕшӕокум тятӕхӕр щырагъӕтӕысхӕхӕи
ӕуащӕгъӕх. Ащ дӕжыым сшыпхъоу
Марзыет илӕсипӕ ыныбжыгъ, сӕ
ныбӕм силыгъ. Сшыпхъуы къызӕ-
ришӕжӕу кӕлӕтӕжы: «Сянӕ ыӕпӕ
сӕыгъуы тыхӕлӕщыгъӕ ыкӕи ар гъы-
щыгъӕ». Сянӕ кӕыӕожыщыгъӕ
аужыпкӕрӕ гушыӕхӕу сятӕ кӕыри-
ӕожыгъӕхӕр: «Сыдыр уищӕиӕкӕн джы?
Сыдӕу ухъухӕн? Уилӕгъумӕ анӕхъ
амалычӕу укӕсӕгъанӕ».

«Украинӕ лӕныкӕом тӕцӕ», — ыӕуи,
сятӕ писъмӕ закӕо кӕыфитхыгъагъ
тигъунӕгъуы лыжӕу Нӕкӕ Саусырыкӕо.
Ащ ыуж бӕцӕ темышӕу сянӕи, сятӕ-
шым ягуащи кӕалукӕгъӕ цӕнӕбӕуу зӕте-
гъӕпкӕгъӕ тыхылыпӕхӕр. Ахӕм арыт-
хӕгъагъ сяти ышнахыкӕи зыдӕхъу-
гъӕхӕр амышӕу кӕдыгъӕхӕу. Амышӕу
кӕдыгъӕх зыфӕлӕхӕрӕр кӕӕкӕжынынхӕм
кӕнӕцӕхӕу кӕбар гъӕнӕфӕгъӕ горӕм сянӕ
фӕдӕхӕр зӕкӕри ежӕцтыгъӕх.

Ныбжыкӕлӕхӕу, сабыр тӕуытӕу
акӕсӕу шӕузабӕхӕу кӕнагъӕх сянӕи, сятӕ-
шым ишӕхъӕгъуы. Бгъӕнышхӕхӕ
унӕж цыкӕлӕхӕм ачӕсыхӕу, ашхышӕти
зыщӕлӕшӕти ямыӕу ахӕр къуаджӕм
кӕыдӕнагъӕх.

Мӕзибл нахъ сымыныбжӕу ышып-
хъоу Нинӕ сыккыфигъани, сянӕ колхоз
губгъом лӕжыӕкӕ икхъажыгъагъ. Зы-
щыгъуыны зы щылӕгъӕп, ыкӕуацӕ кӕы-
хышӕцтыр ышӕзӕ, сыд фӕдӕ кӕын ылӕ-
гъуштыми, типӕун фӕягъӕ.

Заор зыщыкӕлӕщыгъӕ лӕхъаным
къуаджӕм дӕсхӕр, анӕхъуы бзылӕфы-
гъӕхӕр, зӕрӕлажыщыгъӕхӕр бӕмӕ ашӕ.
Мӕфӕ реным губгъом итыгъӕхӕми, чӕ-
щырӕ хъамӕм щылажыщыгъӕх. Кол-
хозым зӕкӕ лӕжыгъӕу, хӕтӕрыкӕу
кӕысӕагъӕкӕищыгъӕр ӕкӕлӕ апкӕлӕ-
щыгъӕ. Джӕащ фӕд, лӕжыгъӕр дзыо-
хӕм арагъӕкӕоти, кухӕр аушӕщыгъӕх
ыкӕи ахӕм ягъусӕхӕу элеваторым чӕщым
кӕлӕщыгъӕх, ащ кухӕр шаунӕкӕи-
щыгъӕх. Колхозым ӕуыгъӕо зӕфӕшъ-
хъафӕу ахӕм щызӕшӕуамыхыжы-
гъӕ щылӕп: щӕмӕджӕкӕ лӕжыгъӕр
амыупкӕлагъа, мӕкъуы емыуагъӕхӕ, мӕ-
зым пхӕхъ кӕырамыщыгъа, чӕу амы-
шыхъагъа... Кӕынӕу ащӕчыгъӕр кӕӕп-
чыгъуаы.

А пӕтӕумӕ агукӕиӕу етӕлани зы кӕи-
ныгъӕо сянӕ кӕыфӕкӕлогъагъ: ар «без
вести пропал» зыфигӕорӕ гушыӕхӕм
кӕыздахыгъагъ. Зыкӕбар амышӕу
кӕдыгъӕхӕр пӕым гохъагъӕхӕу, посылӕкӕ
ушӕагъӕхӕр ябынмӕ кӕафарагъӕхӕу
алоштыгъӕ, бӕрӕ тызӕрадӕжыщыгъӕ.

Сянӕ мырӕушӕтӕу кӕылӕтӕжыщыгъӕ.
Мӕзаем ичӕщ горӕм чыӕлӕшхоу, хъа-
лӕмакӕм шылӕмакӕм зырегъӕшӕи
зыфӕлӕорӕм фӕдӕу, чыӕлӕм тызӕкӕиу-

бытагъуу тызӕрӕфӕпагъуу тыгъолы-
жыгъ. Зы пӕм нӕбгыришчыми тыхӕ-
лыгъ, сянӕ ыбгъӕу сӕ сыкӕлӕлыгъ,
сшыпхъоу Марзыет талыпӕгъуы
илыгъ. Джырымӕ пӕр тӕкӕлӕ фӕба-
гъӕба зыщыпӕномым, пчӕм кӕытеохӕу
фӕжыагъӕх. «Кӕылух псынӕлӕу», —
алошъ, кӕуауох. «Сӕ сызбылӕфыгъӕ
шхъӕзакъу, шӕо шхъушӕлӕфыгъ, чӕщ-
ныкӕо хъуыгъ, неущ шхъуаӕкӕу», —
арӕложы сянӕ. «Кӕылуыхмӕ, пчӕр
кӕылуытуышӕт», — алоу куо-хъаушхо
зылуашӕхӕм, сянӕ тӕджи пчӕр
ӕуихыгъ. Нӕбгырӕ зыщыпӕлӕ кӕезӕр-
гъӕбанӕхӕи, фуфӕйкӕжӕу сянӕ пхӕхъ кӕы-
щӕн зыхъуӕкӕ зыщылӕшӕцтыгъӕу дӕп-
кӕым пылӕагъӕм езӕрӕгъӕбӕныгъӕх.
«Мыр зыер тыдӕ щылӕ?» — кӕыщы-
хъагъӕх сянӕ. Унӕ кӕашъуи, пӕкӕлӕр
чӕгъи, кӕогъуи кӕамылӕыхъуыгъӕ
кӕагъӕнагъӕп. Зи замыгъотым «кӕы-
зӕцӕкӕкӕыхӕзӕ» икӕыжыыхӕи, кӕымӕфӕ
чӕщ штыргъуыкӕм хӕкӕлӕдӕжыгъӕх. А
илӕс зӕкӕлӕыкӕлохӕм сянӕ кӕынӕу ра-
гъӕлӕгъуыгъӕр макӕлӕп.

Ащ фӕдӕ кӕзбар гухӕкӕу кӕӕпӕ-
тӕжыны пӕлӕкӕищтыр бӕ мӕхъу. Сятӕ
икӕбаркӕлӕ кӕызгъӕжыагъӕми, сянӕ ишӕу-
зӕбӕ тхъамыкӕлӕ щылӕкӕлӕ сынӕгу
кӕлӕкӕыгъӕшъ, сыдимыхыыхын слӕз-
кӕырӕп.

Илӕс пчӕагъӕхӕм кӕаӕлӕцӕи заом
щыкӕлӕдыгъӕ горӕм икӕбар кӕызылуӕлӕ,
«я си Алахъ, тӕри тятӕхӕр кӕытфӕ-
хыжыых» тӕом Тхъӕм тӕлӕлузӕ кӕзт-
хыгъ.

Мафӕ горӕм титӕмашхӕхъ тес
пшӕшӕжыыхӕм тызӕрӕуыгъоигъӕхӕу
Тхъӕм тӕлӕлузӕ, зятӕ заом амышӕзӕ
зылӕгъуыгъӕм кӕысиӕуагъ: «Сыда,
тхъамыкӕлӕ, хъаулыеу Тхъӕм узкӕлӕз-
ӕуӕр, уятӕ кӕӕкӕлӕжыпагъӕкӕи уилӕ-
гъуыгъӕнышъ укӕишӕлӕшӕтӕп». Хъадӕ-
гъӕшхо сшӕи, ащ кӕысиӕуагъӕр
сшӕлӕшхъаӕлӕу, мӕфӕ реным сафызӕ-
луыгъанӕу сыгыгъагъ.

Илӕс зытфых сыныбжӕу кӕы-
сӕхъуӕлӕгъагъӕр сыгу кӕӕкӕыжы. Пчы-
хъ кӕс тыхъыежыным ыпӕкӕлӕ сянӕ
Тхъӕм тыригъӕлӕлуштыгъ: «Я си Алахъ
закъу, тятӕ кӕытфӕхыжъ», — тӕо-
щтыгъӕ. Ащ фӕдӕу зыщысӕуагъӕм сянӕ
ыгупӕ сыщылӕу лӕшӕу сыхӕшӕ-
тыкӕыгъ.

— Сыда, сицӕыкӕу, узкӕыхӕшӕты-
кӕыгъӕр ащ фӕдизӕу? — кӕысӕупчыгъ
сянӕ.

— Зы мази, зы илӕси сӕорӕп, моу
зы такӕыкъ закӕо сятӕрӕ сянӕрӕ зӕдӕ-
сӕгъӕлӕгъуых си Тхъӕ закъу сӕло», —
есӕожыгъ сянӕ.

Сянӕ тхъамыкӕлӕм ащ дӕжыым кӕлӕ-
хӕкӕын ылӕкӕищтым сиакӕыл ащы-
гъум нӕсыщтыгъӕп. Илӕс пчӕагъӕр
джӕушӕтӕу тыгуыгъу, тятӕм тапӕлӕу
кӕзтхыгъ сӕри, сшыпхъуи, сятӕшым

икӕлӕхӕми. Ау пӕтӕуми гуыгъ ӕнӕкӕу
тыкӕӕнагъ.

Илӕсыбӕмӕ кӕаӕлӕцӕи зыкӕбар те-
жӕгъӕ тятӕхӕм кӕахъуӕлӕгъӕ шхъыпкӕр
зытшӕлагъӕр бӕшӕлагъӕп. Икӕжыгъуы
кӕызӕрӕсӕуагъуы, вагонхӕм арагъӕохи,
тятӕхӕр мӕшӕокуӕлӕ Украинӕм нагъӕ-
сыгъӕх. Шхъуаши ӕаши ямыӕу, ящы-
гъыныжъ цыкӕлӕхӕр зӕрашчыгъуы зынӕ-
сыгъӕ чыпӕлӕм чӕщым пый самолетхӕм
бомбӕхӕр кӕыщыратӕкӕохыгъ. Псаоу
кӕӕнагъӕхӕр кӕызызӕхӕтаджӕхӕм, зӕкӕ
офицерӕу ягъусӕагъӕхӕр аукӕыгъӕхӕу
кӕычӕкӕлыгъ. Ежыыхӕр мыдзӕкӕлӕлы-
хӕу, ӕаши амылӕгъуыгъуы, зы ши
рамыгъӕкӕыгъуы, мӕл ӕхъоуыгъум фӕдӕу
зӕхагъӕзыхӕхӕи, гъӕрӕу пӕым ышта-
гъӕх. Гъӕрыпӕлӕм зитхӕр илӕс фӕдиз
хъуыгъуы ӕоф зыщарагъӕшӕрӕ чыпӕлӕм
кӕикӕыжыыхӕзӕ, сятӕ ыбгӕ ӕаеу кӕы-
хӕӕыкӕыгъ, ышнахыкӕлӕ мыкӕложы-
шӕурӕ нахыжыыр гъоуыгъум кӕытыринӕ-
ныя, ыкӕыб ригъӕгъуаӕлӕхы рихы-
жыагъ. Заулӕрӕ кӕуагъӕхӕу кӕззӕгъуы-
нӕхӕр нӕмыщхӕм ащыщ кӕаӕлӕрыхы,
«чӕлӕд мы пхъырӕр» ыӕуи кӕытекуагъ
сятӕшым.

Сыдӕушӕтӕу ышнахыжъ чӕидзы-
нышъ, гъоуыгъум кӕытыринӕна? Чӕи-
дзыгъӕп. Къарыу уимыӕжыымӕ пӕым
урищыкӕлӕгъӕна. Зӕрӕкӕлӕкӕырӕ мӕзым
хищхӕи, зӕшитӕури хиукӕыхъагъ.

Джары илӕсыбӕрӕ тызӕжӕгъӕ тятӕ-
хӕм ӕкӕлӕдыкӕлӕ фӕгъӕхыгъӕ кӕзбарӕу
кӕысфӕлӕотагъӕр. Заом лыгъӕ щызӕзы-
хъагъӕхӕми ахамылытагъӕхӕу, зыгуы
шӕлӕлӕ ашӕыхӕрӕми ащымышхӕу, агъӕе-
жыгъӕхӕми кӕахӕмыфагъӕхӕу сятӕу
Лышӕ Пашӕрӕ сятӕшӕу Алырӕ лажы
хъаӕи ямыӕу кӕодыкӕаеу кӕодыгъӕх.

Ахӕм такӕупчӕлӕн тыфимытӕу, «ли-
шенӕхӕм» тафӕдӕу тигъашӕлӕ щыщыбӕ
кӕзтхыгъ. Хабзӕр зыкӕи кӕытфызӕ-
пӕлӕкӕыжыгъӕп. «Я си Алахъ, кӕыт-
щымыгъахӕх», — тӕоу, тыгу цапӕкӕлӕ
тӕыгъуы бӕрӕ тыщагъӕлагъ.

Щыф цӕрыӕлохӕу заом хӕлӕжыагъӕ-
хӕр агъашӕлохӕ зыхъуӕкӕлӕ, тятӕхӕр
цӕрамыӕожыых сӕло. Щытхъу зыщылӕ-
хӕми, медаль зӕратыгъӕми ащымыш-
хӕу амыгъӕтӕлыгъыжыгъӕ хъадӕх. Ащ
нахъ тхъамыкӕлагоу сыд кӕхъужынын?!

Тӕ ныбжъ тӕлӕ хъуыгъӕми, заом кӕыт-
тыришӕгъӕ гухӕкӕлӕ тыркӕо хылыгъӕхӕр
тщыгъушӕхӕрӕп. Джары жъоны-
гъуаӕлӕм и 9-м — Текӕоныгъӕм и Мафӕ
тыгу зыкӕиӕгъӕбырсырӕр. Нӕпӕ хъу-
гъӕм фӕдӕу тынӕгу зӕкӕлӕ кӕыкӕлӕуоужы,
тӕнӕтӕупцӕлӕ, нӕпсыр кӕӕкӕлӕ, гур мӕузы.
Зӕгорӕм хабзӕм ыгу тыкӕӕкӕыжынын
шхъуӕуа зыфӕпӕлӕштым фӕдӕу джыри
тыгу гуыӕпӕлӕ горӕ илӕ.

ЦЫКӕУ Бӕл (Лышӕ Фыжъ).

Сурӕтым итыр: **Лышӕ Паш** (1940-рӕ
илӕсым тырахыгъ).

Хӕти ащыгъупшагъӕп, сыди ащыгъупшагъӕп

СЯТӔЖЪ ПАШЪ

Советскӕ цыфхӕм зӕо-
шхом Текӕоныгъӕр кӕызыщы-
дахыгъӕр жъоныгъуаӕлӕм и
9-м илӕс 65-рӕ хъушӕт. Ар
тикӕралыгъошхоу Урысы-
емкӕлӕ ыкӕи ащ хӕхъӕрӕ
субъектхӕмкӕлӕ мӕфӕкӕишху.
Щыф лӕпкӕ зӕфӕшхъафы-
бӕ зӕкӕотӕу фашизмӕм пӕуу-
жыгъагъ, пыйижыым текӕуа-
гъӕх.

Заом илӕхъан адыгӕхӕм
альӕкӕлӕ кӕатенагъӕп. Унагъо
гори щылӕп ицӕыфышхъӕ

ащ хӕмылӕжыагъӕу. Гухӕкӕыр
цыфыбӕ дӕдӕ ащ зӕрӕхӕкӕ-
дагъӕр ары. Къӕзгъӕзӕжы-
гъӕхӕми утынышхохӕр ате-
лыгъӕх.

Сӕ нӕпӕ шӕосӕуатӕм сшӕи-
гъу, гъӕзетеджӕхӕр, сянӕкӕлӕ сятӕ-
жӕуу Гъуӕкӕлӕ Уалид Тый
ыкӕор зӕо машӕом илӕс
пчӕагъӕм зӕрӕхӕтыгъӕр.

Тятӕжъ пашӕ 1922-рӕ илӕс-
ым ӕоныгъо мазӕм Аскъӕлае
кӕыщыхъуыагъ. Лӕжыӕкӕло
унагъо шапӕлӕгъӕ кӕалӕр кӕары-

ушхуагъ, пытагъӕ. Ныбжыкӕлӕ
дӕдӕу колхозым хахы щылӕ-
жыагъ. Илӕс 18 зӕхъум дзӕ
къулыкӕум кӕуагъӕ. Ащ раши
Фин заом ащӕгъагъ. Сятӕжъ
пашӕ иныбжыкӕлӕгъу зӕо
гъогухӕм атекӕладагъ, ащ пае,
нӕпӕ ежыыр щымыӕжыми, се-
гупшысӕ, сыгу егъужы.

Хӕгъӕу зӕошхор кӕызӕжӕм
Гъуӕкӕлӕ Уалид Сталинград
дӕжъ ӕуатӕкӕуагъӕхӕм ащы-
щыгъ. Сятӕжъ шӕн пытӕрӕ
щӕлагъӕрӕ хӕлыгъӕхӕу кӕалӕт-

жы. Щтапхӕу щытыгъӕп,
лыгъӕ хӕлыгъ, орденитфӕрӕ
медальхӕмрӕ иӕхӕу ихӕку
кӕыгъӕзӕжыгъ, икӕуаджӕ кӕы-
дӕхъажыгъ.

Ау заом ащ ылӕ лӕныкӕо
кӕыщыпауыгъагъ. Пӕым те-
кӕлохи, щылӕкӕлӕм зыпадзӕжыым,
сятӕжъ пашӕ зӕ тхъаусы-
хагъуы, е лӕлуагъуы, е ӕпылӕ-
гъуӕкӕлӕ зыгорӕм щыгуыгъуыгъуы
кӕашӕлӕжырӕп. Ӕпӕ зӕрӕпымы-
тыжыу ӕунагъуи ылыгъыгъ,
кӕоджӕ ӕофшӕныри ышӕлӕ-
щтыгъ. Нӕбгыри 7 — пшӕ-
шӕи 5-рӕ, кӕлитӕлӕр ыпӕлӕгъ.
Сянӕжъ кӕызӕриӕтӕжырӕмкӕлӕ,

ар етӕлани цыф шӕзбагъ, хъа-
лӕлыгъ. Заом ыуж школым
историемкӕлӕ кӕлӕгъӕаджӕу
илӕсыбӕрӕ ӕуыгъ.

Сятӕжъ пашӕ, сянӕ ятӕ-
жӕуу Гъуӕкӕлӕ Уалид, тӕ те-
кӕыгъӕхӕм, илахыл бӕлагъӕ-
хӕм тшыгъушӕрӕп, тыгу илӕ,
игъӕхъагъӕ, ицӕыфыгъӕ тӕгъӕ-
лӕпӕлӕх.

Сятӕжъ пашӕ идунай
2001-рӕ илӕсым ыхъожыгъ,
ау ар тӕркӕлӕ псау, сыда пӕомӕ
ишӕушӕлагъӕ тырышӕл.

ШӕӕОЛЫКЪО Эльдар.
Адыгъ кӕзралыгъ
университетым ия 4-рӕ курс
истудент.

СЫАДЫГ ПЛОШЪУЩТА О?

Адыгабзэр (ныдэлъфыбзэр) цыф жъугъэхэр зыщызэхыхъэхэу (адыгэхэр ары зыфаслорэр) яшылэкъ-псэукъ, шлэгъэн фаехэм, шыклагъэу тилэхэм, тыбзэ, тишэнхэм язытет заштытегушылэхэрэ зэлукъэхэм, зэфэхэм ашымылоу бзэрабзэу, унэгъо клоцъ къэбар нэмыкккъэ умыгъэфедэу зыхъурэм, жэрыло народнэ творчествэм иусэ шлагъохэри уимылъубытылэхэу, адыгэ литературэм ипроизвениехэмккъи убзэ умыпсыхъэу, сьд хахъуа ышлын ыльэкъыштыр бзэм, сьдэуштыр аш илэшлугъэрэ ибаигъэрэ уафэнэлосэшта, сьдэуштыр адыгабзэм икызыетенэни урикъэшкълъошъушта? «Сыадыг» сьдэуштыр плошъушта пагэу шъхъэ гъэкъыгъэу?

Адыгэ кушъэ орэд уанэ кыпфимылауагъэу уисабыгъом, адыгацъ кыпфамыусыгъэу, урысыбзэкъэ унэм кышчыбдэгущылэхэу, «сыадыг сэ» умыукъытэу плошъуна? Чыплэ телевидениемккъэ (Тэхъутэмыкъуае зэрэщашылым фэдэу) адыгэ къэтыныр зезыштыр кыплутысыхъэрэ адыгэ шъхъэщэ цыкълум урысыбзэр ыгъэбзэрабзэу адыгабзэм имыфедэкъэ, адыгэ нэж-лужы, кълэаки, сабий къэхъуагъаки — зэкълэри зэдаклоу «Тышъуфэгущыло!» зыфилорэ къэтынымккъэ эфир уахътэм ызыныкъор урысыбзэкъэ агъаклоу, адыгэ орэдхэу къафатрэмэ янахыбэри урысыбзэу кызырэлорэр, тикомпозитор къежъэгъакълэхэу, орэдыло ныбжьыкълэхэу зыккъыплэтыгъэ кьодыехэу «жъогъо» закълэкъэ зызылтытэжъхэрэм урысыбзэу зэрэтхэхэрэри, поэзи шапхъэ гори зыхэмыл къэлуакълэу бэрэ мэкъамэм ралъхъэрэри, укълэ е адыгэ гупшысэкълэ-зекълэу горэми ямыбгъуклорэ шлулэгъуныгъэ темэ убыхыхъыгъэ закълэу къалэтхэрэм нэтхъэ-патхъэу, нахыбэм шъхъэми ымыштэу, гуми кымынэжъхэу — сьдэуштыр уадыгэшта, адыгэ икълэу уздэжъыштыр?

Джы зэдэгущылэгъур кызырэрэгъэжъагъэмккъэ сыухыжъышт ситхыгъэ. Министрэм,

мурад программэ заулу Урысыемрэ Адыгеимрэ мы аужрэ илъэс зытфыхым аштагъэхэм арыпсэхуэ ело ыккъи ацъ кырело ахэм. Программилэ зигугъу кышшырэр ыккъи ахэм ащыштыр сэ анахъ спэблагъ сшлэшлэу тлур ары анахъэу сыналэ зытесыдзагъэр ахэмккъэ кыылорэм псынклалэу сынэсыным сьдэгулэу. Ахэр: «2006 — 2010-рэ илъэсхэм АР-м культурэмккъэ иккъоджэ лолшлэлэхэр кызытэ-гъэнэжъыгъэнхэм ыккъи хэхъоныгъэхэр ягъэшлыгъэнхэм афэгъэхыгъэхэр» ыккъи «Адыгэ Республикэм икълэуаджэхэм социальнэ хэхъоныгъэхэр ягъэшлыгъэнхэм пае 2003 — 2010-рэ илъэсхэм шлэгъэн фаехэр». Гу лъытэгъуаеп мы программилэури анахъэу къуаджэмэ зэрафэгъэхыгъэм культурэмккъэ, ау ащ елыгыгъэу статья псаум зы сатыр сэ хэслэгъуагъэп тикълэуаджэмэ культурэм ыльэныкълэ хэхъоныгъэу ашшырэм кытегушылэу, сэ джары ашлэмэ сшлэигоу анахъэу сызэжъагъэр. Корреспондентым нахъ илэжъэнккъи хъун ар хэхыгъэу къуаджэмэ афэгъэхыгъэу упчъэ зэримыгъэуцугъэмккъэ. Ау министрэм а программэмэ атетэу ялэшлэнхэр зэхашхэу зелом кытегушылэпхъагъэу къуаджэмэ ашашлэрэ лолфым хэхъоныгъэу ашашыхэрэр кьоджэ зауэлэкъэ нэмылэми шысэхэмккъэ кыгъэшпыпкъэжъызэ. Ау ар зэрэщымылэм сэ сыгу джэнджэш кырегъахъэ культурэм ыльэныкълэ хэхъоныгъэхэр тикълэуаджэмэ ашашыхэу.

Район гупчэмэ культурэм и Унэу адэтмэ лол амышлэныр шъхъэми кындгъэхашыурэп, гушылэм пае, Тэхъутэмыкълэу гупчэм лол зэфэшхъафыбэ зэрэщызэрэхэрэм, народнэ ансамблэхэри зэралэм сышыгъуаз. Ау къуаджэ пэпчъ ар илэшлэлэу пфэлэштэп, гухэкъэ нахъ мышлэми. Культурэм илэшлэу къуаджэмэ зэкълэмэ адэхэмэ япшгъэрылхэр зэрифэшъуашхэу агъэцакълэштыгъэмэ ешъоным пыщагъэмэ япчъагъэ нахъ макълэ хъуныеккъи пшлэхэнэп.

МЭЛЫЛЪФЭГЪУМ (АПРЕЛЫМ) ИНЭМАЗШЫГЪО УАХЪТЭХЭР

Мафэ-хэр	Сэбахъ нэмаз	Тыгъэр кызыкълэу кылырэр	Щэджэ-гъо нэмаз	Ечэнд нэмаз	Ахъ-шам нэмаз	Джац нэмаз
1	5:34	7:03	13:46	17:00	19:52	21:18
2	5:33	7:01	13:4	17:02	19:53	21:19
3	5:31	6:59	13:46	17:03	19:54	21:20
4	5:29	6:58	13:46	17:03	19:56	21:21
5	5:27	6:56	13:4	17:04	19:57	21:22
6	5:25	6:54	13:46	17:04	19:59	21:23
7	5:23	6:52	13:4	17:05	20:01	21:25
8	5:21	6:50	13:4	17:05	20:03	21:26
9	5:19	6:48	13:45	17:06	20:04	21:27
10	5:17	6:46	13:45	17:06	20:06	21:28
11	5:15	6:44	13:45	17:07	20:07	21:29
12	5:13	6:42	13:45	17:07	20:08	21:30
13	5:11	6:40	13:45	17:08	20:09	21:32
14	5:09	6:37	13:45	17:08	20:10	21:33
15	5:07	6:35	13:45	17:09	20:11	21:34
16	5:05	6:33	13:45	17:09	20:13	21:36
17	5:03	6:31	13:44	17:10	20:14	21:38
18	5:01	6:29	13:44	17:10	20:15	21:39
19	4:59	6:28	13:44	17:11	20:16	21:41
20	4:57	6:26	13:44	17:11	20:17	21:42
21	4:55	6:24	13:44	17:12	20:18	21:44
22	4:53	6:23	13:44	17:12	20:19	21:46
23	4:51	6:21	13:44	17:13	20:20	21:48
24	4:49	6:20	13:43	17:13	20:21	21:49
25	4:47	6:18	13:43	17:14	20:22	21:51
26	4:45	6:17	13:43	17:14	20:23	21:52
27	4:43	6:16	13:43	17:14	20:25	21:54
28	4:41	6:14	13:43	17:15	20:27	21:56
29	4:39	6:12	13:43	17:15	20:28	21:58
30	4:37	6:11	13:43	17:15	20:30	22:00

АДЫГЭ ОРЭД ШЪЫПКЪЭР...

Лъэпкъ культурэм зэхъолыныгъэшлэхэу тиреспубликэ шишыхэу Чэмышъо Гъазый зигугъу кышшырэрэм шъорышлыгъэ хэмылэу гуапэ ахэзгъуатэу сагъэгущыло. Хэтрэ адыгэ шъыпкъи фэдэу, джыри ащкълэ тфэмгыгъэхуагъэхэу культурэм иминистрэ кыхыгъэщыхэрэм нахъ сыдахыхызэ (псынклалэу ахэр дэгъэзыжыгъэнхэм сыкълэ-хъопсэу, сыфэгулэу), бэшлагъэу сэри сигумэкълэуагъэхэу ежъ Гъазый шпэрылхъэ зыфилэгъужыу зыцъэ кырилуагъэхэу «сыгу кызыригушылыкълэуагъэхэмккъэ» тхыпхъэ зауэлэ къэстхы сшлэигоу (Еплъ: «Зэхъолыныгъэшлэу тифззыштыр амалхэр шы-лэх». «АМ», мэзаем и 9. Адыгэ Республикэм культу-рэмккъэ иминистрэу Чэмышъо Гъазый Емтълэ Нурбий гушылэгъоу дыри-лагъэм кытыгъэ гупшысэхэр).

Хореографиер пштэмэ, тиансамблэ цлэрилуитлэу ахэхъан зыльэкълэшт, зыгъэкълэжэ зэпытышт кадрэхэм ягъэхъабырын ежъежъыр шылкълэм тетэу тиреспубликэ клоцъ шафикъун фэдиз шагъэхъабырышъу-ным шылкълэу кыфагъо-тыгъэхэу министрэм зыфилорэмэ уагъэразэ. Си-

шлэшылкълэ, джа шылкълэм нахъ пыутэу ыккъи нахъ теубытэгъэ пытэ хэлъэу а проблемэу тилагъэу кыылорэм изэшлэхын гъэцклагъэ хъушт. Министрэм профессионал ыккъи зэхэцкълэ ин дэдэу Къулэ Амэрбий ар шлукълэ афэтэлъэгъу.

Тильэпкъ театрэ инеушрэ мафэ гумэкълэу кытыгын ыльэ-кълэштмэ пэшлорыгъэшлэу ягупшысэхэзэ кадрэмэ ялэшлэ ми-нистерствэм адызэрихъэрэ амалхэмэ гуахъо уагъэшлы.

2014-рэ илъэсым Олимпиа-дэр адыгэмэ ятарихъ чыгу зэрэщыкълэштыр агъэфедэ-нышъ, ащ хэлэжъэнэу къэралыгъо пшлы пчъагъэмэ къарыкълэу нэбгырэ миныбэу Шъачэ кьекълэлэштхэм адыгэмэ ар ятарихъ чыгуоу зэрэщы-тыр, адыгэхэр зыфэдэхэр, ахэм культурэ ин пэсэрэ зма-ным зэралагъэри джы зэралэри арагъэшлэнэу, дунаим шлукълэ нахъ тышашлэнэу лолтхэбзэ зэфэшхъафхэр зетхъанхэу зытлорэр Олимпиадэр Шъачэ шыкълонэу кызыхахыгъэм кышгъэгъэжъагъ. Ащкълэ Уры-сые гупчэм зыфагъэзэгъахэуи къэсэшлэжы тиреспубликэкълэ ар зипшъэрыл структурэмэ. Ау тэ тызэрагурыло шлэигоуи тетэу ащкълэ, тэ тишлэигоуны-гъэхэм япэгъокълэу УФ-м ыльэ-ныкълэуи пэгъокълэу лэбэкъу горэ къашыжыгъэу зы гъэзе-ти ислэгъуагъэп, тыхэбзэ

структурэ горэми ащ фэдэ къэ-бар гушлуагъо горэ кылэ-кълэуагъэу зэхэсхыгъэп, гухэкълэ нахъ мышлэми. Ары шъхъае, джыркълэ Крыловым зыфилэ-гъагъэм тет лолфыр: «А кур зыдэщытыгъэ чыплэ шъып-къэм зэрэщыт» имыкошыкълэ-гъахэу...

Джыри уахътэ шыл, къалон шылэнкълэ мэхъу джыри агу къэжъунышъ Москва дэс лэшхъэтетышхохэм, ау, сэ сишлэшылкълэ, пытагъэрэ зы-кълэныгъэрэ тхэлэу тымып-шэу, тымышынэу (зи узфэщы-нэн фэдэ ащ хэслъагъорэп) лолфым ипхырыгъэкълэжыын тыпылтын фаеу сеплгы сэ. Ащ фэдэ амал шлагъо етланэ сы-дигъо тилэжыштыр а лэубы-тылэр тымыгъэфедэмэ?

Адыгэ Республикэм икълэра-лыгъо шлухъафтын кызы-фагъэшъошэгъэ сурэтышл-мо-дельерэу Стлэшъу Юрэ шлу-кълэ игугъу зымышлыр ыккъи адыгэ искусствэм чыплэу ши-убытырэр зэхэзымышылкълэ-адыгэ дунаим шыгъотыгуаеу сшлэшлы. Ащ изакъуа, дуна-им шызэлъашлэнэу игъо ифагъэ-плэми егъэлыекълэу хъунэп, Америкэмэ нэмыкълэу кълэра-лыгъуабэмэ ащ итворчествэ кълэжъэжъонмэ ашлэгъэшлэ-жъонэу цыфыбэ ащяплыгъэ, илэшлэагъэмэ осэшхыи къа-щыфашыгъэ. Илъэс зыхыблы-кълэ узэкълэжъыжы Юрэ икълэ-

гъэлэжъонэу къалэу Красно-дар игупчэ кълэжъэлэгуаплэ горэм кышчызэлэуиыгъагъэм сызеплэ нэуж гузэхашлэу ащ сигъэшлыгъэмэ гур бгъэм кы-дагъэлэштэу гушылэ фэбабэ кълэжъэлэжъонэм члахъэрэмэ яепллыкълэхэр зыдатхэрэ тхы-лым нэкълэубгъо псау хъоу сэри сьдэтхэгъагъ. Юрэ ишлэи-гъоныгъэхэмэ сашыгъуазэу, сэри ащкълэ дезгъэштэ дэ-дэу моц фэдизэу цыфмэ агъэшлагъо икълэу адыгэ шъо-шэ дэхэ гъэшлэгъон дэдэхэу ежъ ышхъэ имызакъоу, адыгэ лъэпкъ псаум шытхэу кызы-рэфыхыхэрэр ибалкон эжъу дэкъацэм дэлъым фэдэу дэмы-убытагъэу, ау ыгу зышчышхоу, лэрыфэгъу кыфэхъоу унэ шъхъаф горэм (мастерскоим) ашшынын амал ратыгъэмэ ыккъи ащ даклоу ащ илэшлагъэхэр зэ-зыгъэлэжъонэу фаемэ зэкълэмэ а ямурад шагъэцэкълэн алъэ-кълэу музееу лэ, е чэщи мафи зэпымыоу кълэжъэлэжъонлэ хэ-хыгъэ горэ мастерскоим кы-готэу фашыгъэмэ дэгъугъэ. Ар нэбгырабэмэ ашлэигоуи кыи тильэпкъэгъу цлэрыло ар тефэ-слуи истхэгъагъ. Нэужым «Адыгэ макъэм» Юрэ фэгъэ-хыгъэу цыфхэм къалохэрэр кызышчырилотыкълэштыгъэ ста-тыя горэм сигуапэу кыхэфэ-жыгъагъэх а сигушылэхэр. Шыпкъэмккъэ, непэ кызынэ-сыгъэмэ ащ фэдэ шлэигоу-

ныгъэ нэбгырабэмэ къалоу зэхэпхышт.

Чэмышъоми ар игъоу ылытэу ело, ау сэ сшхъэкълэ икълэу сагъэразэрэп иджэуап зэриухыжырэ гушылэмэ: «Джырэ уахътэ проблемэу тилэмэ ар зэу ащыш, зэрэ-зэшлэтышт амалмэ тясэ». Зэхэсэшылкълэ зэрэмышылкълэ псынклэр тызыхэтыр тине-пэрэ уахътэ, кризисыри проб-лемэхэр зэшлэжъэхынхэ амалышлэп, ау... кризисыр къежъэнкълэ бэ шылагъ а упчлэр къэтэджы зэхъум.

Яхэплэжэ, яшхъафиты-ныгъэ къаухъумэзэ Урыс-Кавказ заом хэкълэдагъэмэ афагъэуцущт саугъэтым ишлыни гъунэ имылэжъэу кълэхъэ-лыхыи тшлэхуагъэу, узыдэгулэн фаемэ ащыш. Ау ащкълэ гугъэплэ хъатэ зэрэщымылэр Гъазый иджэ-уап кыхышты. Гухэкълэ дэд, непэ тыдэкълэ тигъунэгъу краим адыгэмэ къабэныгъэ техакломэ саугъэтхэр кълэ-ракълэхэу зышчырагъэуцохэрэ лъэхъаным тэ шъхъакълэуи амали зэрэзэтымыгъоты-лэжырэр, лъэпкъым пае зышхъамамысыжъхэу зыпсэ зытыгъэ лыхъужымэ афэ-гъэхыгъэ саугъэтыр зэрэты-мыгъэуцущыурэр.

МЭХЪОШ Руслъан.

Зэхэзышагъэхэр:
Адыгэ Республикэм
и Къэралыгъо
Совет — Хасэр,
иминистрэхэм
я Кабинет

Къыдзыгъэкъырэр:
Адыгэ Республикэм
лъэпкэ ЮфхэмкIэ,
IэкIыб къэралхэм
ащыпсэурэ тильэп-
къэгъухэм адырIэ
зэхыныгъэхэмкIэ
ыкIи къэбар жьу-
гъэм иналхэмкIэ
и Комитет
Адресыр: ур.Кре-
стьянскэр, 236

Редактор
шхьалэр

ДЭРБЭ
ТИМУР

Редакциер
зыхъуытэр:
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
редактор шхьалэм
иапэрэ
гуадзэр:
52-49-44,
редактор гуадзэр-
пшъэдэкIыжъ зы-
хырэ секретары:
52-16-77.
E-mail:
adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхъаты-
гъэр:

Урысые Федерацием
хэутын ЮфхэмкIэ,
телерадиокъэтын-
хэмкIэ ыкIи зэлы-
IэсыкIэ амалхэмкIэ
и Министерствэ
и Темыр-Кавказ
чыплэ гъэлоры-
шланI, зэраушыхъа-
тыгъэ номерыр
ПИ №10-3892

Гъэзетым къыхиу-
тыхэрэм мыштып-
къагъэу къахафэ-
хэрэмкIэ къэзыт-
хыгъэхэм пшъэдэ-
кIыжъ ахы. Къа-
тхэхэрэмрэ гъэзе-
тым щылажъэхэр-
рэмрэ яеплъыкIэ
зэтемыфэн ылгъэ-
кIышт. Гъэзет-
еджэхэм къыт-
фагъэхырэ тхы-
гъэхэр зэхэтфы-
хэрэп ыкIи къэ-
зытхыгъэхэм
алэкIэдгъэхъа-
жыхэрэп.

Зыщыхаутырэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Пчъагъэр
6411
Индексхэр
52161
52162
Зак. 830

Хэутыным
узщыкIэтхэнэу щыт
уахъэр
Сыхъатыр 18.00
ЗыщыкIэтхэгъэхэ
уахъэр
Сыхъатыр 18.00

Спорт

Спорт

Баскетбол. Апшъэрэ купыр

«Динамо» медальхэм афэбэнэшт

«Динамо» Ставрополь — «Динамо» Мыекъуапэ — 69 — 71.
Гъэтхапэм и 27-м Ставрополь щызэдешлагъэх.

ТелефонкIэ къатыгъ. Мыекъопэ «Динамо» итренер шхьалэу, АР-м изаслуженнэ тренерэу Андрей Синельниковым къызэри-
IуагъэмкIэ, ешIэгъур зыхыщтыр
къэшIэгъуаеу щытыгъ. Такъикъи
10 къызэнэм Ставрополь икоман-
дэ очкоуи 10-кIэ тапэ итыгъ.
Адыгеим спортсменхэм хъур-
джанэм Iэгуаор зэкIэлтыкIоу тIо-
гъогогъо радзагъ. ЗэIукIэгъур зы-
хыщтымкIэ упчIабэ щылэ хъу-
гъэ. Мыекъуапэ икомандэ хэт бас-
кетболистхэр дэгъоу ешIэщты-
гъэх, зы нэбгырэ къахэтымыгъэ-
щэу, зэкIэми такъыщытхъун фаеу
А. Синельниковым елгытэ.

Валентин Кубраковым хъагъэм
Iэгуаор редзэ, пчъагъэр 71:67-рэ
хъугъэ. Ставрополь икомандэ
хъурджанэм Iэгуаор ридзэнэу
игъо ифагъ — пчъагъэр 71:69-рэ.
Мыекъопэ спортсменхэр ухъумэн
Юфыгъомэ нахъ агъэгумэкIых.

СекундиплI къэнагъэу бысымхэр
апэкIэ къылыгъэх. Iэгуаор хъур-
джанэм радзэнышъ, текIоныгъэр
ахын ямурад, ау ар къадэхъурэп.
Iэгуаор хъагъэм имыфэу мые-
къопэ баскетболистмэ къалэкIэ-
хъагъ, секундиплIым къыкIоцI
пчъагъэр бысымхэм зэблахъунэу
амал ялагъэп.

ЯтIонэрэ зэIукIэгъур

«Динамо» Ставрополь
— «Динамо» Мыекъуа-
пэ — 73:82.
Гъэтхапэм и 28-м Став-
рополь щызэдешлагъэх.

ЯтIонэрэ ешIэгъур Адыгеим
икомандэ зэрихыщтыр пчъагъэм
къыушыхъатыщтыгъ. Бысымхэр,
гулагъэх, еугъугъэх, ау тибаскет-
болистхэм ашIокIыныхэ альэкIы-
гъэп.

ШъошIа, зэхэшъухыгъа?

Стадионэу

«Юностым» щаублэ

Урысыем футболымкIэ изэнэкъокъу хэлэжьэрэ
командэхэу ятIонэрэ купэу «Къыблэм» хэтхэм
тигъэзетеджэхэр къакIэупчIэх. Ар къыдэтлгыт,
къэбарыкIэхэм спортыр зикIасэхэр ащыдгъэгъо-
зэнхэу итхъухъагъ.

ЯтIонэрэ купэу «Къыблэм»
Урысыем изэнэкъокъухэр мэ-
лылфэгъум и 10-м щаублэ-
щтых. Мыекъопэ «Зэкъош-
ныгъэр» Таганрог икомандэу
«Таганрогым» тикъалэ щыIу-
кIэшт.

Купэу «Къыблэм»
шешIэщтыгъэр:

1. «Зэкъошныгъ» Мые-
къуапэ
2. «Черноморец» Новорос-
сийск
3. «Торпедо» Ермэлхъабл
4. «Мэшыкъу» Пятигорск
5. «Энергия» Волжский
6. «Батайск» Батайск
7. «Краснодар-2000» Крас-
нодар
8. «Астрахань» Астрахань
9. СКА Ростов-на-Дону
10. «Динамо» Став-
рополь
11. «Дагдизель» Каспийск
12. «Кавказтрансгаз»
Рыдзвяный
13. «Ангуст» Назрань
14. «Таганрог» Таганрог
15. «Автодор» Влади-
кавказ

16. «Бислан» Бислан
17. «Митос» Новочер-
касск.

Мыекъопэ «Зэкъошныгъэр»
Абхъазым щылагъ. Ныбджэгъу
ешIэгъухэу илагъэхэм, ти-
командэ хэгъэгум изэнэкъо-
къухэм зэрафэхъазырым, нэ-
мыкIэхэми тренер шхьалэу,
спортымкIэ мастерэу ЗекIогъу
Муратэ къарилуалIэрэр шIэхэу
къыхэтыутышт.

Адыгэ Республикэм истади-
он шхьалэ Мыекъуапэ щашIы.
Джырэ уахътэ зэнэкъокъухэр
зыщызэхашэнхэ альэкIыщтыр
стадионэу «Юностыр» ары.
Арышъ, футболыр зикIасэхэм
тIэкIу къяхылыгъэкIыштытми,
стадионыкIэу «Юностым» кIонхэ
фае. Транспорт Юфыгъохэр
къалэм иIэшъхъэтетхэм дэгъоу
агъэцIэкIэштхэу тагъэгугъагъ.

Футболыр зикIасэхэр, шъу-
къаку стадионэу «Юностым»,
шъуеплъ «Зэкъошныгъэм»
иешIакIэ, шъуфэгумэкIызэ Iэ-
гу шъуфытеу. Адыгеим зы
команд нылэп иIэр — ащ сы-
дигъуи тыригъусэн фае.

Футбол. А. Абрамовым и Кубок

«Приставхэм» хэта адешIэщтыр?

Зэнэкъокъухэр аухынкIэ ешIэгъу заул нылэп къэнагъэр. Анато-
лий Абрамовым и Кубок къыдэхыгъэным фэгъэхыгъэ зэIукIэ-
гъухэу стадионэу «Юностым» щыкIохэрэм ащызэнэкъокъу-
гъэхэр финалым и 1/4-м ыкIи финалныкIом ахэфагъэхэр арых.

Командэхэр яухъазырыныгъэкIэ
зэрэзетекIыхэрэр ешIэгъухэм якIэух-
хэм къагъэлъагъо. ЗэIукIэгъухэр
зэраушыгъэхэр: АРГ — «Старт» —
7:3, «Газпром» — УВД — 1:3,
«Приставхэр» — «Кавказ» — 7:1,
«Динамо» — «Олимп» — 3:2,
«Приставхэр» — «Динамо» — 1:0.
«Олимпыр» дэгъоу «Динамо»
дешIагъ. ТекIоныгъэр милицием
икомандэ зэрихыгъэм фэшI «Олим-
пыр» зэрэбгъэмысэн щымыIэу
къытшыгъугъ. Андрей Ушениныр
«Динамо» хэпшыкIэу къыхэщы.
Ащ аритыгъэ Iэгуаор тIогъогогъо
«Олимпым» икIэлапчъэ «Динамо»
дидзагъ. А. Ушениными къэла-

пчъэм ихъагъэ Iэгуаор зэ ридзагъ.
ФиналныкIом «Динамо» «При-
ставхэм» ашыIукагъ. А. Ушени-
ным шъобж къызытырашэм ешIэ-
гъум хэлэжъэн ылгъэкIыгъэп — ар
«Динамо» къегоуагъ, ыпэкIэ дэгъоу
щешIэн, ухъумакухэр бэрэ зыгъэ-
гумэкIын зылгъэкIышт футболлист хэ-
мыгъэу тIорэп, ау «Динамо» ущыт-
хъунэу тIэгъугъэп.

«Приставхэр» финалым хэхагъэх.
АРГ-р неущ УВД-м дешIэшт. ТекIо-
ныгъэр къыдэзыхырэ финалым
«Приставхэм» ашыIукагъ.

Сурэтым итхэр: «Приставхэр»
апэкIэ илгыгъэх, Еутых Руслъан
игъусэхэр зыльещэх.

Дзюдо

ТибэнакIохэм ящытхъу хагъахъо

Урысыем и Къыблэ шъолгыр
дзюдомкIэ изэнэкъокъухэр гъэ-
тхапэм и 26 — 28-м Налщык
щыIуагъэх. Илъэс 23-м нэс зы-
ныбжъхэр апэрэ чIыпIэхэм афэ-
бэнагъэх. Адыгеим ибатырхэм
медалиплI къафагъэшъошагъ.

ШъэоцIыкIу Рустам кило-
грамм 73-м нэс къэзыщычэрэмэ

якуп дышъэ медалыр къышъыди-
хыгъ. Тренерэу БеданыкIо Рэмэ-
занэ ар егъасэ.

ПщыдатэкIо Рэмэзан, кг 60,
ящэнэрэ хъугъэ. Тренерхэу Хъэ-
шъуанэкIо Айваррэ Хъабый
Байзэтрэ ащ ипащэх. ХъаткIо
Адам, кг 66-рэ, ящэнэрэ чIыпIэр
къыдихыгъ. Бэджыдэ Вяче-

слав ары тренер-кIэлэегъаджэр.
Хъушт Ахъмэдхъани ящэнэрэ
чIыпIэр къыфагъэшъошагъ. Тре-
нер-кIэлэегъаджэу Хъэшъуанэ-
кIо Айвар ипашэу дзюдом зы-
фегъасэ.

Медальхэр зэIукIэгъумэ къа-

щыдэзыхыгъэ батырхэр Урысы-
ем икIэух зэнэкъокъухэу мэлылф-
эгъу мазэм и 28 — 30-м Уль-
яновскэ щыкIэштхэм ахэлэжъэн-
хэу фытыныгъэ яIэ хъугъэ. Тибэ-
накIохэм яухъазырыныгъэ хагъэ-
хонэу, ямедальхэмкIэ тагъэгугъ-
шIонэу тафэлъаIо. Мыекъопэ бэ-
нэпIэ еджапIэм зиужыжыныу зэ-
риублагъэм тырэгъушхо.

НэкIубгъом итхэр зыгъэхъазырыгъэр ЕМТИЛЬ Нурбий.